

**TUTKIJAVOIMAVAROJEN LISÄÄMINEN
JA
SOSIOEKONOMISEN TIETOPOHJAN LAAJENTAMINEN**

Versio: maaliskuu 2001

TYÖOHJELMA
VIIDES AJANTASAISTETTU VERSIO

TUTKIJAVOIMAVAROJEN LISÄÄMINEN JA SOSIOEKONOMISEN TIETOPOHJAN LAAJENTAMINEN

JOHDANTO

A. TUTKIJOIDEN KOULUTUKSEN JA LIIKKUVUUDEN TUKEMINEN

A.1 TUTKIJANKOULUTUSVERKOT

Tavoitteet

Suoritteet

Toteutus

Ohjeellinen aikataulu

A.2 MARIE CURIE -APURAHAJÄRJESTELMÄ

Tavoitteet

Suoritteet

Toteutus

Koordinointi muiden yhteisön ohjelmien kanssa

Ohjeellinen aikataulu

B. TUTKIMUSINFRASTRUKTUURIEN KÄYTTÖMAHDOLLISUUKSIEN PARANTAMINEN

Tavoitteet

Suoritteet

Toteutus

Mahdollisuudet muiden maiden tärkeimpien tutkimusinfrastruktuurien käyttöön

Infrastruktuurien yhteistyöverkot

Tutkimusinfrastruktuurien TTK-hankkeet

Pyöreän pöydän keskustelut, paneelikeskustelut ja kartoittavat työpajat

Arviointiperusteet

Koordinointi muiden puiteohjelman toimien kanssa

Ohjeellinen aikataulu

C. TIETEELLISEN JA TEKNISEN HUIPPUOSAAMISEN EDISTÄMINEN

Tavoitteet

Suoritteet

Toteutus

Korkean tason tieteelliset tapaamiset

Palkinnot ensiluokkaisesta tutkimustyöstä

Yleisön tietoisuuden lisääminen

Koordinointi muiden puiteohjelman toimien kanssa

Ohjeellinen aikataulu

D. AVAINTOIMINTO: SOSIOEKONOMISEN TIETOPOHJAN PARANTAMINEN

Tavoitteet ja tutkimusaiheet

Avaintoiminnon toteuttamisstrategia

Suoritteet

Ehdotuspyynnöt tavoitteiden saavuttamiseksi

Ohjeellinen aikataulu

Koordinointi viidennen puiteohjelman sisällä ja muiden toimien kanssa

**E. EUROOPPALAISEN TIEDE- JA TEKNOLOGIAPOLITIIKAN KEHITYKSEN
EDISTÄMISTOIMET**

Tavoitteet

**E.1 YKSITTÄISTEN POLIITTISTEN KYSYMYSTEN STRATEGINEN ANALYYSI
(STRATA)**

Suoritteet

Painopisteet

Toteutus

Koordinointi muiden puiteohjelman toimien kanssa

Ohjeellinen aikataulu

**E.2 YHTEINEN TIETEEN, TEKNOLOGIAN JA INNOVAATIOIDEN
INDIKAATTORIJÄRJESTELMÄ**

Suoritteet

Painopisteet

Toteutus

Koordinointi muiden viidennen puiteohjelman TTK-ohjelmien kanssa

Ohjeellinen aikataulu

F. OHJELMAN LIITÄNNÄISTOIMET

Ohjeellinen aikataulu

G. OHJELMAN RAHOITUKSEN OHJEELLINEN JAKAUTUMINEN

H. OHJELMAN OHJEELLINEN AIKATAULU

LIITE: MARIE CURIE -STIPENDIAATEILLE MYÖNNETTÄVÄT TUET

JOHDANTO

Tämän erityisohjelman yleistavoitteet, jotka on tarkoitus saavuttaa yhdessä viidennen puiteohjelman muiden vastaavanlaisten toimien kanssa, keskittyvät kahdelle alueelle: tutkijavoimavarojen kartuttamiseen ja sosioekonomisen tietopohjan laajentamiseen. Erityisohjelma koostuu seuraavista viidestä erityistoimesta:

- *tutkijoiden koulutuksen ja liikkuvuuden tukeminen*, joka toteutetaan kahden toimen eli *tutkijankoulutusverkkojen* ja *Marie Curie -apurahajärjestelmän* avulla;
- *tutkimusinfrastruktuurien käyttömahdollisuuksien parantaminen*, joka toteutetaan luomalla *mahdollisuuksia muiden maiden tärkeimpien tutkimusinfrastruktuurien käyttöön sekä infrastruktuurien yhteistyöverkostojen ja tutkimusinfrastruktuurien TTK-hankkeiden* avulla;
- *tieteellisen ja teknologisen huippuosaamisen edistäminen*, joka toteutetaan *korkean tason tieteellisten tapaamisten, ensiluokkaisesta tutkimustyöstä myönnettävien palkintojen ja yleisön tietoisuuden lisäämisen* avulla;
- *avaintoiminto: sosioekonomisen tietopohjan parantaminen*;
- *eurooppalaisen tiede- ja teknologiapolitiikan kehityksen edistämistoimet*, jotka toteutetaan *yksittäisten poliittisten kysymysten strategisen analyysin* avulla sekä luomalla *yhteinen tieteen, teknologian ja innovaatioiden indikaattorijärjestelmä*.

Näiden viiden erityistoimen lisäksi tällä monialaisella ohjelmalla on viidennessä puiteohjelmassa tärkeä koordinoititehtävä, joka liittyy Marie Curie -apurahoihin, tutkimusinfrastruktuureihin ja sosioekonomiseen tutkimukseen.

Tutkijavoimavarojen lisäämistä ja sosioekonomisen tietopohjan laajentamista koskevan ohjelman oikeusperustana on neuvoston 25. tammikuuta 1999 tekemä päätös 99/173/EY¹. Lisäksi tässä työohjelmassa sovelletaan neuvoston päätöstä 99/65/EY yritysten, tutkimuskeskusten ja korkeakoulujen osallistumista sekä tutkimustulosten levittämistä koskevista säännöistä Euroopan yhteisön viidennen puiteohjelman (1998-2002) täytäntöönpanoa varten² sekä komission asetusta yritysten, tutkimuskeskusten ja korkeakoulujen osallistumista sekä tutkimustulosten levittämistä koskevista säännöistä Euroopan yhteisön viidennen puiteohjelman (1998-2002) täytäntöönpanoa varten tehdyn neuvoston päätöksen 99/65/EY 4, 8 ja 11 sekä 14–20 artiklan täytäntöönpanosta³.

¹ EYVL L 64, 12.3.1999, s. 105.

² EYVL L 26, 1.2.1999, s. 1.

³ EYVL L 122, 12.5.1999, s. 9.

A. TUTKIJOIDEN KOULUTUKSEN JA LIIKKUVUUDEN TUKEMINEN

Tämä toimi toteutetaan kahden toimintalinjan, tutkijankoulutusverkkojen ja yhtenäisen Marie Curie -apurahajärjestelmän, avulla. Siihen voivat osallistua kaikki tieteellisen tutkimuksen alat, jotka omalla työllään edistävät tutkimusta, teknologista kehittämistä ja esittelyä koskevien yhteisön tavoitteiden saavuttamista. Hankkeet ovat osallistujien itse vapaasti valittavissa. Hankkeiden valinnassa ei sovelleta mitään ennakolta asetettuja tieteenaloja tai aiheita koskevia tavoitteita, vaan valintaperusteina ovat ainoastaan hankkeiden tieteellinen laadukkuus ja niiden olennaisuus toimien tavoitteiden kannalta (nk. "alhaalta ylöspäin" -lähestymistapa).

Tutkijoiden koulutuksen ja liikkuvuuden tukemista koskevan toimen avulla pyritään edistämään eurooppalaisen tutkimusalueen luomista. Toimen yleisiä tavoitteita ovat: erityisesti tutkijanuransa alkuvaiheessa olevien nuorten tutkijoiden tutkimustyön kautta tapahtuvan koulutuksen edistäminen; mies- ja naistutkijoiden yhtäläisten mahdollisuuksien edistäminen; tutkijaryhmien kansainvälisen yhteistyön lisääminen erityisesti yhteisten tutkimushankkeiden ympärille muodostettavien verkkojen avulla; eurooppalaisten tutkijoiden liikkuvuuden edistäminen; yhteistyön ja vuorovaikutuksen lisääminen akateemisen ja teollisuusyrityksissä tehtävän tutkimuksen välillä sekä yhteisön tieteellisen ja teknologisen yhteenkuuluvuuden lisääminen erityisesti muita heikommassa asemassa olevien alueiden osalta⁴.

A.1 TUTKIJANKOULUTUSVERKOT

TAVOITTEET

Tutkijankoulutusverkkojen päätavoitteena on edistää erityisesti nuorten, väitöskirjaa valmistelevien tai tohtorintutkinnon suorittaneiden tutkijoiden koulutusta, joka tapahtuu tutkimusyhteistoimintana toteutettavien korkeatasoisten kansainvälisten tutkimushankkeiden yhteydessä. Tutkimusalueena voi olla myös uusi, nouseva ala. Yhteisön tukea voidaan myöntää verkkoon kuuluvien tutkimusryhmien vahvistamiseen, joka toteutetaan palkkaamalla niihin tilapäisesti muusta kuin kunkin ryhmän kotimaasta lähtöisin olevia nuoria tutkijoita. Lisäksi tuella voidaan kattaa osittain kustannuksia, jotka aiheutuvat verkon toiminnan perustana olevan tutkimusyhteistoimintahankkeen koordinoinnista.

Verkon organisaatio ja hallinto on järjestettävä yhteisen hankkeen laajuuden ja vaatimustason mukaan. Tutkimusryhmien työn koordinoinnin ja niiden välisen viestinnän on oltava mahdollisimman avointa ja tehokasta. Tarvittaessa hyödynnetään uudenaikaisen telematiikan tarjoamia mahdollisuuksia ja erityisesti kehittyneitä suurten nopeuksien viestintäyhteyksiä.

Kunkin verkon on huolehdittava tärkeimpien tutkimustulostensa levittämisestä julkaisemalla ne nopeasti ja laajalti. Hankkeen kannalta aiheellisissa tapauksissa toteutetaan järjestelyt, joiden avulla voidaan aloittaa säännöllinen vuoropuhelu sellaisten yritysten kanssa (mukaan luettuina pk-yritykset ja tarvittaessa myös Euroopan unionin yrityspolitiikan puitteissa luodut yhteisön verkot), jotka voivat

⁴ 'Muita heikommassa asemassa olevalla alueella' tarkoitetaan tässä työohjelmassa tavoitteen 1 kohdealueisiin kuuluvaa tai niihin rinnastettavissa olevaa aluetta ehdotuspyynnössä määritettynä ehdotusten jättöpäivänä vallitsevan tilanteen mukaan.

hyödyntää tutkimustuloksia tai osallistua uusiin tavoitteisiin tähtäävään jatkotutkimukseen.

SUORITTEET

Toimen avulla on määrä saavuttaa kutakin myönnettyä 100 miljoonaa euroa kohti seuraavat tulokset:

- luoda noin 75 verkkoa
- saada noin 600 korkeakoulujen ja yritysten tutkimusryhmää osallistumaan toimintaan
- tarjota noin 1 800 henkilötyövuoden verran koulutusta nuorille (enintään 35-vuotiaille) väitöskirjaa valmisteleville tai tohtorintutkinnon suorittaneille tutkijoille.

Toimi antaa erityisesti nuorille tutkijoille mahdollisuuksia lisätä tieteellistä asiantuntemustaan, saada täydentävää tietoa, luoda uusia kontakteja muihin tutkijoihin ja laitoksiin sekä yrityksiin. Tavoitteena on, että nuoret tutkijat voivat pysyä oman tutkimusalan kärkeä Euroopassa tai lähestyä sitä sekä parantaa uramahdollisuuksiaan. Toiminnan avulla on määrä edistää suoraan vähintään 4 000 tutkijan koulutusta tai liikkuvuutta kutakin myönnettyä 100 miljoonaa euroa kohti.

TOTEUTUS

Osallistujat

Tutkijankoulutusverkon on tavallisesti koostuttava vähintään viidestä toisistaan riippumattomasta oikeussubjektista, jotka ovat peräisin vähintään kolmesta jäsenvaltiosta tai ohjelmaan assosioituneesta valtiosta. Yhteisen tutkimuskeskuksen osallistuminen vastaa jäsenvaltion osallistumista. Tukea ei myönnetä verkoille, jotka koostuvat pelkästään ohjelmaan assosioituneista maista peräisin olevista oikeussubjekteista. Tukea voidaan poikkeuksellisesti myöntää pienemmille verkoille, jotka toimivat tieteen ja teknologian uusilla ja nousevilla monitieteisillä aloilla. Vastuu kustakin verkkohankkeen parissa työskentelevästä tutkimusryhmästä on oikeussubjektilla, jonka kanssa tehdään sopimus tutkimustyöstä.

Arviointiperusteet

Rahoitettavat hankkeet valitaan seuraavilla perusteilla:

- verkon tutkimusyhteistoimintana toteutettavan hankkeen tieteelliset ansiot
- verkon osallistujien kumppanuussuhteiden laatu sekä verkon organisoinnin ja hallinnon toimivuus
- verkon koulutusohjelman laadukkuus ja sisältö.

Jos valittavina olevien verkkojen ansiot ovat muuten samat, etusija annetaan verkoille, jotka edistävät eri tieteenalojen vuorovaikutusta, joiden tutkimusryhmät täydentävät toisiaan tai joissa luodaan merkittäviä yhteyksiä yrityksiin, sikäli kuin näillä seikoilla on merkitystä verkossa toteutettavalle koulutukselle.

Yhteisön rahoitus

Yhteisö edellyttää, että verkkoon osallistuvat tutkimusryhmät rahoittavat varsinaisen tutkimustyön omilla varoillaan. Sen sijaan yhteisön rahoituksella on mahdollista kattaa enimmillään 100 prosenttia tukikelpoisista lisäkustannuksista, jotka aiheutuvat nuorten tutkijoiden (sekä väitöskirjaa valmistelevien että tohtorintutkinnon suorittaneiden) ottamisesta määräaikaan työsuhteeseen tai verkon yhdessä toteuttaman hankkeen edellyttämästä koordinoinnista. Nuoret tutkijat saavat olla enintään 35-vuotiaita siinä vaiheessa, kun he aloittavat työnsä tutkijankoulutusverkossa. Poikkeuksia voidaan kuitenkin myöntää pakollisen ase- tai siviilipalveluksen ja lastenhoidon perusteella.

Tukikelpoisia ovat erityisesti seuraavat kustannukset:

- (A) nuorten tutkijoiden palkkaamisesta aiheutuvat henkilöstökustannukset ja liikkumisen kustannukset: henkilöstökustannukset koostuvat niistä lisäkustannuksista, jotka aiheutuvat tutkimushenkilöstön määrän lisäämisestä ottamalla tilapäisesti palvelukseen nuoria väitöskirjaa valmistelevia tai tohtorintutkinnon suorittaneita tutkijoita. Tutkijoiden on oltava jonkin jäsenvaltion tai ohjelmaan assosioituneen valtion kansalaisia tai heidän on täytynyt asua yhteisön alueella viiden viimeksi kuluneen vuoden ajan. He eivät kuitenkaan saa olla sen valtion kansalaisia⁵, johon heidät työhön ottava tutkimusverkkoon kuuluva tutkimusryhmä on sijoittautunut. He eivät myöskään ole saaneet harjoittaa tavanomaista toimintaansa tutkimuksen tekovaltiossa yli 12 kuukauden ajan työnsä aloittamista edeltäneinä 24 kuukautena. Liikkumisen kustannuksiin sisältyvät muutoista sekä tutkijan kotimaansa tiedeyhteisöön tekemistä matkoista aiheutuvat kustannukset;
- (B) verkon toimintaan liittyvät kustannukset: näitä ovat verkon toimintaan liittyvästä liikkumisesta aiheutuvat kustannukset, erityisesti henkilövaihdon kustannukset; verkon toimintaan liittyvien kokousten järjestämisen kustannukset; konferenssimaksut; tiedon- ja materiaalinvaihdon kustannukset; yhteisen hankkeen tutkimustulosten julkaisukustannukset; verkon ulkopuolisten tutkimuslaitosten käyttömaksut; tutkimukseen liittyvän ATK-laskennan kustannukset; laajakaistaverkkojen käytön kustannukset; kulutushyödykkeiden kustannukset; alihankintakustannukset sekä tieteellisten tutkimustulosten suojaamisesta ja hyödyntämisestä aiheutuvat kustannukset;
- (C) yleiskustannukset: epäsuoriin yleiskustannuksiin perustuva kiinteä rahoitusosuus, joka on enintään 20 prosenttia luokkien A ja B tukikelpoisten kustannusten kokonaissummasta, lukuun ottamatta alihankintakustannuksia.

Vähintään 60 prosenttia kullekin verkolle myönnettävästä rahoituksesta on käytettävä nuorten tutkijoiden palkkaamisesta aiheutuvien kustannusten (eli kustannusluokan A) kattamiseen. Yhteisö ei tavallisesti myönnä tukea koneiden ja laitteiden hankintaan. Ainoana poikkeuksena (kustannusluokassa B) hyväksytään tuki koneiden ja laitteiden hankintaan muita heikommassa asemassa olevalla yhteisön alueella toimivalle tutkimusryhmälle edellyttäen, että kyseisen oikeussubjektin palvelukseen nimitetään vakinaisesti henkilö, joka on saanut ulkomailta tohtorintutkinnon jälkeistä koulutusta vähintään vuoden ajan, ja että

⁵ Jos tutkija on **muun** kuin EU:n jäsenvaltion tai ohjelmaan assosioituneen valtion kansalainen, hän ei saa muuttaa sellaiseen isäntävaltioon, jossa hänellä on ollut asuinpaikka yli kahden vuoden ajan niinä viitenä vuotena, jotka välittömästi edeltävät tutkimusryhmän jäseneksi nimeämisen päivämäärää.

tämä henkilö osallistuu aktiivisesti tutkijavoimavaraohjelmaan kuuluvaan verkkohankkeeseen. Jotta tuki kohdistuisi niihin tutkimusryhmiin, jotka ottavat jäsenikseen uransa alussa olevia tutkijoita, ainoastaan ne tutkijat, jotka ovat olleet vakinaisessa palveluksessa enintään viisi vuotta, voivat hakea tukea koneiden ja laitteiden hankinnasta aiheutuviin kustannuksiin.

Tehtävät sopimukset ovat seuraavanlaisia:

- Kunkin jäsenvaltioiden ja ohjelmaan assosioituneiden valtioiden tutkimusryhmistä koostuvan tutkimusverkon saama tuki saa olla enintään 0,2 miljoonaa euroa/tutkimusryhmä, kun lasketaan keskimääräinen tuki kaikkia verkkoon kuuluvia tutkimusryhmiä kohti. Tätä suurempia rahoitusmääriä myönnetään verkoille vain erittäin harvoissa poikkeustapauksissa.
- Yhteisön ulkopuolisessa valtiossa toimivalle tutkimusryhmälle voidaan poikkeustapauksissa myöntää tukea enintään 0,03 miljoonaa euroa.
- Jos eri tutkimusryhmien hakemat tukimäärät eroavat huomattavasti toisistaan, syyt on mainittava ehdotuksessa. Jotta tuki jakautuisi tasapainoisesti eri maiden kesken, yhden valtion tutkimusryhmille voidaan myöntää enintään 40 prosenttia haetusta tuesta (lukuun ottamatta tapauksia, joissa on kyseessä tutkimusryhmien kahdenvälinen yhteistyökumppanuus).
- Yhteisö rahoittaa verkoista tehtäviä sopimuksia yleensä enintään 1,5 miljoonalla eurolla. Rahoitusta voidaan kuitenkin myöntää enemmän, jos ehdotettu tutkimustyö on erityisen tärkeää yhteisön kannalta ja tapahtuu koulutuksen kannalta erityisen merkittävällä tutkimusalalla.
- Sopimus tehdään yleensä enintään neljäksi vuodeksi.

Rahoitettaviksi valituille ehdotuksille myönnetään yleensä ehdotuksessa haettu tuki, jos ne ovat kuvattujen periaatteiden mukaisia ja jos haetulle rahoitukselle on esitetty riittävät perustelut.

Komissio suorittaa hankkeiden puolivälissä verkkoja koskevien sopimusten täytäntöönpanon arvioinnin, jossa se tarkastelee erityisesti koulutukseen ja verkon toimintaan liittyviä näkökohtia, verkkojen rakennetta sekä sopimuksen työohjelmia. Tarvittaessa sopimukseen tehdään muutoksia. Komissio voi myös puolivälin arvioinnin perusteella irtisanoa sellaisten verkkojen sopimukset, joiden se katsoo toimineen epätydyttävästi.

OHJEELLINEN AIKATAULU⁶

Ehdotus- pyyntö julkaistaan	Ehdotusten viimeinen vastaanotto- päivä	Ensimmäisten sopimusten oletettu teko aika	Alat, jotka ehdotus- pyyntö kattaa	Hanketyypit, jotka ehdotuspyyntö kattaa	Ohjeell. rahoitus: % myönnettävästä kokonais- rahoituksesta
16/03/99	02/06/99	helmikuu 2000	kaikki	Tutkijankoulutusverkot	50
15/12/00	04/05/01	helmikuu 2002	kaikki	Tutkijankoulutusverkot	50

⁶ Toiminnasta vastaava pääjohtaja voi aikaistaa tai lykätä ehdotuspyynnön julkaisemista yhdellä kuukaudella. Tällaisessa tapauksessa *Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä* julkaistaan alkuperäisen suunnitelman mukaisena ehdotuspyynnön julkaisupäivänä ilmoitus, jossa ilmoitetaan uudet päivämäärät. Komissio pidättää oikeuden olla käyttämättä kokonaisuudessaan kutakin ehdotuspyyntöä varten varattua rahoitusmäärää. Toiminnasta vastaava pääjohtaja voi julkaista toisen ehdotuspyynnön, jos ensimmäisen ehdotuspyynnön perusteella saadut ehdotukset eivät mahdollista ohjelman tavoitteiden saavuttamista.

A.2 MARIE CURIE -APURAHAJÄRJESTELMÄ

TAVOITTEET

Marie Curie -apurahajärjestelmän tavoitteena on tehostaa yhteisön rahoitusta, joka on tarkoitettu tutkimustyön muodossa toteutettavaa tutkijankoulutusta varten myönnettäviin apurahiin.

SUORITTEET

Seuraavassa taulukossa on lueteltu tästä toimesta rahoitettavien apurahavuosien alustavat määrät sekä arviot järjestelmään osallistuvien, stipendiaattien isäntinä toimivien tutkimusryhmien lukumäärästä.

	Apurahavuosien määrä	Tutkimusryhmien määrä
Henkilökohtaiset Marie Curie -apurahat ja Marie Curie -paluuapurahat	3800	1800
Kokeneiden tutkijoiden Marie Curie -apurahat	120	180
Yritysten Marie Curie -vierailuapurahat	1200	200
Marie Curie -kehitys- ja vierailuapurahat	500	80
Vierailut Marie Curie -koulutuskeskuksissa	3000	380
Yhteensä	8620	2560

TOTEUTUS

Osallistujat

Marie Curie -apurahajärjestelmän osallistujia ovat stipendiaatit ja heidän isäntinään toimivat tutkimuslaitokset.

Isäntätutkimuslaitokset

Isäntätutkimuslaitokset ovat tutkimustyötä aktiivisesti tekeviä tutkimuslaitoksia tai kaupallisia tai teollisuusyrityksiä. Ainoastaan jäsenvaltioihin tai ohjelmaan assosioituneisiin valtioihin sijoittautuneet oikeussubjektit ja näissä valtioissa sijaitsevat kansainväliset organisaatiot sekä yhteinen tutkimuskeskus (YTK) voivat osallistua järjestelmään isäntälaitoksina.

Stipendiaatit

Marie Curie -apurahajärjestelmään voivat osallistua stipendiaatteina i) tutkijat, joilla on yliopistollinen tai vastaava korkeakoulun perustutkinto ja sen myötä saatu pätevyys ryhtyä suorittamaan suoraan tohtorintutkintoa tai vastaavaa tutkintoa; (ii) nuoret tutkijat, joilla on tarvittava tutkimuskokemus; tällaiset henkilöt ovat tyypillisesti joko tohtorintutkinnon suorittaneita tai heillä on vähintään neljän vuoden kokemus muusta korkeakoulun perustutkintoa edellyttävästä kokopäivätoimisesta tutkimustyöstä kuin tohtorintutkintoon tähtääviin opintoihin liittyvästä tutkimuksesta; iii) kokeneet tutkijat, joilla on vähintään 10 vuoden tutkimuskokemus tohtorintutkinnon jälkeen tai 14 vuoden kokemus perustutkinnon suorittamisen jälkeen. Hakemuksia toivotaan erityisesti naispuolisilta tutkijoilta.

Tutkijat voivat saada yhteensä enintään neljäksi vuodeksi seuraavia apurahoja:

- jokin viidennen puiteohjelman Marie Curie -apuraha tai
- jokin neljännen puiteohjelman Marie Curie -tutkijankoulutusapuraha tai

- jokin kolmannen puiteohjelman tutkijankoulutusapuraha.
- muu apuraha, joka rahoitetaan kolmannen, neljännen tai viidennen puiteohjelman budjetista.

Kussakin apurahajärjestelmässä tai -luokassa määriteltyä enimmäiskestoja ei kuitenkaan saa ylittää. Apurahoja myönnetään ainoastaan hankkeisiin, joissa stipendiaatti voi työskennellä kokopäivätoimisesti.

HENKILÖKOHTAISET MARIE CURIE -APURAHAT

Henkilökohtaisia Marie Curie -apurahoja myönnetään Euroopan parhaille nuorille tutkijoille, joilla on riittävä tutkimuskokemus ja jotka haluavat korkeatasoista koulutusta vieraillemalla ja tekemällä tutkimustyötä jonkin muun kuin oman kotimaansa tutkimuslaitoksessa. Tarkoituksena on, että stipendiaateista tulee Euroopan johtavia tutkijoita. Erityistä huomiota kiinnitetään hakijoiden tasavertaisuuteen apurahojen saannissa, ja tavoitteena on, että 40 prosenttia apurahoista myönnetään naispuolisille tutkijoille. Muita heikommassa asemassa olevilta alueilta lähtöisin olevat stipendiaatit voivat kaksivuotisen henkilökohtaisen apurahan päätyttyä saada lisäksi paluuapurahan, jos he palaavat tällaiselle alueelle kotimaassaan. Tällaisia apurahoja myönnetään muita heikommassa asemassa olevilta alueilta tapahtuvan "aivoviennin" estämiseksi. Lisäksi niillä edistetään Marie Curie -stipendiaattien apurahakaudellaan saaman tiedon ja asiantuntemuksen levittämistä.

Hakukelpoisuus

Henkilökohtaisten Marie Curie -apurahojen järjestelmästä myönnetään riittävän tutkimuskokemuksen omaaville nuorille tutkijoille henkilökohtaisia apurahoja 1–2 vuodeksi isäntätutkimuslaitoksissa tehtävää tutkimusta varten. Hakemuksia toivotaan erityisesti naispuolisilta tutkijoilta. Tutkijoiden on oltava jäsenvaltion tai ohjelmaan assosioituneen valtion kansalaisia tai heidän on täytynyt asua yhteisön alueella vähintään viiden viimeksi kuluneen vuoden ajan. Ohjelmaan assosioituneesta valtiosta oleva tutkija ei kuitenkaan voi harjoittaa tutkimustyötä missään toisessa assosioituneessa valtiossa. Tutkimustyö on suoritettava jossakin muussa yhteisön jäsenvaltiossa tai ohjelmaan assosioituneessa valtiossa kuin siinä, jonka kansalainen stipendiaatti on⁷ tai jossa hänen viimeaikainen pääasiallinen toimipaikkansa on. Viimeaikaiseksi pääasialliseksi toimipaikaksi katsotaan maa, jossa tutkija on harjoittanut tavanomaista toimintaansa yli 12 kuukauden ajan niinä 24 kuukautena, jotka välittömästi edeltävät asianomaisessa ehdotuspyynnössä mainittua apurahahakemusten määräpäivää. Tutkijat voivat olla kyseisenä määräpäivänä enintään 35-vuotiaita. Poikkeuksia voidaan kuitenkin myöntää pakollisen ase- tai siviilipalveluksen (varsinainen palvelusaika) ja lastenhoidon perusteella (enintään kahden vuoden varsinainen poissaolo työstä kutakin lasta kohti).

⁷ Jos tutkija on **muun** kuin EU:n jäsenvaltion tai ohjelmaan assosioituneen valtion kansalainen, hän ei saa muuttaa sellaiseen isäntävaltioon, jossa hänellä on ollut asuinpaikka yli kahden vuoden ajan niinä viitenä vuotena, jotka välittömästi edeltävät asianomaisessa ehdotuspyynnössä mainittua apurahahakemusten määräpäivää.

Marie Curie -paluuapurahojen järjestelmästä myönnetään yksivuotisia apurahoja muita heikommassa asemassa olevilta alueilta lähtöisin oleville tutkijoille, jotka haluavat palata tällaiselle alueelle kotimaassaan ja aloittaa tutkimustyön alueella sijaitsevassa tutkimuslaitoksessa. Lisäksi edellytetään, että he ovat saaneet täydet kaksi vuotta

- henkilökohtaista Marie Curie -apurahaa viidennestä puiteohjelmasta
- tai tohtorintutkinnon suorittaneille tutkijoille tarkoitettua Marie Curie-tutkijankoulutusapurahaa neljännestä puiteohjelmasta.

Marie Curie -paluuapurahojen hakemuksia voidaan jättää aikaisintaan vuotta ennen aikaisemmin myönnetyn henkilökohtaisen apurahan päättymistä. Hakijoiden on todistettava yhteydet siihen muita heikommassa asemassa olevaan alueeseen, josta he ovat lähtöisin (syntymäpaikka tai asuinpaikka vähintään neljänä viimeksi kuluneista kymmenestä vuodesta sinä päivänä, joka alun perin oli henkilökohtaisen tohtorintutkinnon jälkeisen apurahahakemuksen määräpäivä).

Arviointiperusteet

Henkilökohtaisten Marie Curie -apurahojen saajat valitsee komissio. Valintaperusteet ovat: hakijan tutkimuskokemus ja soveltuvuus, koulutuksen vaikutukset ja hyödyt hakijan kannalta, isäntänä toimivan tutkimusryhmän tutkimustyön laadukkuus, ryhmän edellytykset vastata hakijan erityisiin koulutustarpeisiin sekä hankkeen tieteellinen ja tekninen laadukkuus sekä merkityksellisyys.

Marie Curie -paluuapurahojen saajat valitsee komissio. Valintaperusteet ovat: hakijan aikaisemmin myönnetyn henkilökohtaisen apurahan ansiosta saama kokemus tutkimustyöstä, tutkimustyön tulokset sekä isäntänä toimivan uuden tutkimusryhmän saamat hyödyt.

Yhteisön rahoitus ja sopimusvelvoitteet

Isäntänä toimiva tutkimuslaitos voi yhteisön rahoituksen turvin maksaa stipendiaatille kuukausiavustusta. Avustuksen määrä (ks. liite) vahvistetaan erikseen kunkin jäsenvaltion ja ohjelmaan assosioituneen valtion osalta, ja määrässä otetaan huomioon sekä Marie Curie -stipendiaattien korkea taso että vastaavantasosten tutkijoiden yleinen tilanne isäntämaassa. Lisäksi määrään sisältyy osuus asianmukaisia sosiaaliturvakuluja varten.

Muut stipendiaatin toimeen tai ammattiasemaan liittyvät tulot, joita hän saa edelleen hoitamatta tosiasiallisesti kyseistä tointa tai asemaa (toisin sanoen toimen säilyttämiseen liittyvät tulot), otetaan huomioon laskettaessa hänelle maksettavaa kuukausiavustusta siten, että tulot yhteensä vastaavat liitteessä mainittua määrää. Paluuapurahan saajien osalta tällaisia tuloja ei sallita. Lisäksi stipendiaatille myönnetään tukea kustannuksiin, joita aiheutuu oleskelusta ulkomailla, ja hänelle maksetaan kiinteää korvaus edestakaisista matkakustannuksista. Matkakustannusten korvaus lasketaan käyttäen apuna liitteessä olevaa taulukkoa, jossa on otettu huomioon stipendiaatin kotimaan ja isäntälaitoksen välimatka. Paluuapurahan saajien matkakustannuksia ei korvata.

Kunkin isäntälaitoksen on huolehdittava siitä, että stipendiaatti on sen sosiaaliturvajärjestelmän alainen, jota sovelletaan palkansaajiin kyseisessä jäsenvaltiossa tai ohjelmaan assosioituneessa valtiossa, tai että hän kuuluu johonkin tasoltaan ja laajuudeltaan vastaavan turvan tarjoavaan järjestelmään.

Äitiyslomien huomioon ottamiseksi komissio voi stipendiaatin pyynnöstä ja isäntälaitoksen suosituksesta tehdä päätöksen apurahakauden pidentämisestä ja lisätä tämän johdosta yhteisön rahoituksen määrää.

Stipendiaatille maksettavan avustuksen lisäksi myönnetään tukea isäntälaitokselle tutkimus- ja hallintokustannuksiin. Tuen määrä riippuu siitä, onko työ luonteeltaan kokeellista laboratoriotyöhön perustuvaa tutkimusta, ja se kattaa myös stipendiaatin konferensseihin osallistumisesta aiheutuvat kohtuulliset kustannukset. Myönnettävän tuen määrä ilmoitetaan liitteessä.

KOKENEIDEN TUTKIJOIDEN MARIE CURIE -APURAHAT

Apurahoja myönnetään kokeneille tutkijoille edistämään i) yritysten ja korkeakoulujen välistä asiantuntemuksen ja teknologian siirtoa ja ii) muita heikommassa asemassa olevilla yhteisön alueilla sijaitsevien, aktiivisesti tutkimustyötä tekevien laitosten tieteellistä kehitystä.

Hakukelpoisuus

Järjestelmässä myönnetään kokeneille tutkijoille apurahoja ajanjaksoille, joiden kokonaiskesto vaihtelee kolmesta kuukaudesta yhteen vuoteen. Hakijoilta edellytetään, että he

- ovat lähtöisin jonkin jäsenvaltion tai ohjelmaan assosioituneen valtion teollisuus- tai kaupallisesta yrityksestä⁸ ja lähtevät työskentelemään yliopistoon tai tutkimuskeskukseen asiantuntemuksen ja/tai teknologian siirtoa varten, tai
- ovat lähtöisin jonkin jäsenvaltion tai ohjelmaan assosioituneen valtion yliopistosta tai tutkimuskeskuksesta ja lähtevät työskentelemään teollisuus- tai kaupallisessa yritykseen⁸ asiantuntemuksen ja/tai teknologian siirtoa varten, tai
- lähtevät työskentelemään muita heikommassa asemassa olevalla alueella aktiivisesti tutkimustyötä tekevään laitokseen laitoksen hyväksi tapahtuvaa asiantuntemuksen ja/tai teknologian siirtoa varten, tai
- ovat muita heikommassa asemassa olevalla alueella aktiivisesti tutkimustyötä tekevän laitoksen työntekijöitä, joiden tarkoituksena on hankkia asiantuntemusta ja teknologiatietoa ja palata tämän jälkeen takaisin kyseiseen tutkimuslaitokseen.

Tutkijoiden on oltava jäsenvaltion tai ohjelmaan assosioituneen valtion kansalaisia tai heidän on täytynyt asua yhteisön alueella vähintään viiden viimeksi kuluneen vuoden ajan. Tutkimustyö on suoritettava jossakin muussa yhteisön jäsenvaltiossa tai ohjelmaan assosioituneessa valtiossa kuin siinä, jossa tutkija kuuluu tutkimustoimintaa aktiivisesti harjoittavan laitoksen vakituiseen henkilökuntaan hakemuksen jättämishetkellä. Ohjelmaan assosioituneesta valtiosta⁹ oleva tutkija ei kuitenkaan voi harjoittaa tutkimustyötä missään toisessa assosioituneessa valtiossa. Henkilökuntaan vakituisesti kuuluvaksi katsotaan henkilö, i) joka on ollut tutkimuslaitoksen palveluksessa keskeytyksettä kolmen viime vuoden ajan tai ii) jolla on vähintään kolmen vuoden työsopimus tutkimuslaitoksen kanssa. Myös

⁸ Hakukelpoisen oikeussubjektin on harjoitettava kaupallista tai teollista toimintaa pysyväisluonteisesti, sen on saatava suurin osa tuloistaan kaupallisesta toiminnastaan ja sen tutkimustoiminnan on oltava pääosaltaan kaupallista.

⁹ Tämä tarkoittaa valtiota, jossa sijaitsevan tutkimuslaitoksen vakinaiseen henkilöstöön tutkija kuuluu, eikä valtiota, jonka kansalainen hän on.

eläkkeellä olevat kokeneet tutkijat voivat osallistua järjestelmään. Tutkimustyö on tehtävä jossain muussa jäsenvaltiossa tai ohjelmaan assosioituneessa valtiossa kuin siinä, jonka kansalainen tutkija on⁷, lukuun ottamatta työtä, jossa asiantuntemusta ja teknologiaa siirretään muita heikommassa asemassa oleville alueille.

Arviointiperusteet

Marie Curie -apurahoja saavat kokeneet tutkijat valitsee komissio. Valintaperusteet ovat: hakijan tieteellinen asiantuntemus, hankkeen tieteellinen ja tekninen laadukkuus ja tärkeys sekä apurahan merkitys, vaikutukset ja hyödyt kaikille osapuolille.

Yhteisön rahoitus ja sopimusvelvoitteet

Yhteisön rahoituksella isäntälaitos voi kustantaa kokeneen tutkijan työskentelyn laitoksessa. Komissio määrittää yhteisön rahoituksen tapauskohtaisesti tutkijan ja tutkimuslaitoksen yhdessä laatiman ehdotuksen perusteella. Asianmukainen lakisääteinen sosiaaliturva otetaan tässä yhteydessä huomioon. Yhteisön rahoitusta koskevat ohjeet on annettu liitteessä.

YRITYSTEN MARIE CURIE -VIERAILUPURAHAT

Apurahoja myönnetään kaupallisille tai teollisuusyrityksille⁸ (pk-yritykset mukaan luettuina) nuorten tutkijoiden kouluttamiseksi teollisuus- ja kaupallisissa yrityksissä. Järjestelmällä tuetaan erityisesti sellaisten nuorten tutkijoiden koulutusmahdollisuuksia, joilla ei ole aikaisempaa kokemusta vastaavanlaisesta työskentelystä yritysympäristössä. Lisäksi edistetään yritysten ja korkeakoulujen yhteistyötä ja niiden välistä asiantuntemuksen ja teknologian siirtoa.

Isäntälaitoksia koskevat arviointiperusteet

Isäntinä toimivat tutkimuslaitokset valitsee komissio. Valintaperusteita ovat: isäntäyrityksen tekemän tutkimustyön laadukkuus ja kyky tarjota stipendiaatille asianmukainen koulutus, tutkimustyön seuranta ja asianmukaiset tutkimustyön puitteet; yhteistoimintajärjestelyt muiden tutkimuslaitosten kanssa sekä ehdotetun tutkimusalueen tieteellinen ja teknologinen taso sekä merkityksellisyys. Erityisesti pk-yritysten osallistumisen helpottamiseksi niiden tutkimustoiminnaksi voidaan lukea ulkopuolisten laitosten kanssa tehdyt sopimukset ja/tai yhteistoimintana toteutettava tutkimus, jos huomattava osa niiden tutkimustoiminnasta tapahtuu muualla kuin yrityksen omissa toimitiloissa.

Stipendiaattien valintaperusteet

Isäntäyritykset valitsevat myöhemmin itse stipendiaatit näiden tieteellisen pätevyyden perusteella ja sen mukaan, miten stipendiaattien tutkimuskokemus vastaa ehdotettua tutkimusaluetta. Vaatimukset, joita kunkin isäntäyrityksen on noudatettava stipendiaattien valinnassa erityisesti pätevyyden, tasavertaisten pääsymahdollisuuksien sekä liikkuvuutta koskevien sääntöjen osalta, sisällytetään sopimukseen, jonka komissio tekee isäntäyrityksen kanssa. Komission on vahvistettava hallinnollisesti keskuksen tekemät stipendiaattivalinnat ennen apurahasopimuksen tarjoamista tutkijalle.

Stipendiaattien hakukelpoisuusperusteet

Teollisuuden ja kaupan alan yritykset ottavat vastaan perustutkinnon suorittaneita tutkijoita ja/tai nuoria tutkijoita, joilla on vaadittu tutkimuskokemus. Apurahoja myönnetään ajanjaksoille, joiden kokonaiskesto vaihtelee puolesta vuodesta kahteen vuoteen, lukuun ottamatta perustutkinnon suorittaneita tutkijoita, jotka opiskelevat tohtorintutkintoa varten. Heille myönnetään apurahoja enintään kolmeksi vuodeksi. Hakemuksia toivotaan erityisesti naispuolisilta tutkijoilta.

Tutkijoiden on oltava jäsenvaltion tai ohjelmaan assosioituneen valtion kansalaisia tai heidän on täytynyt asua yhteisön alueella vähintään viiden viimeksi kuluneen vuoden ajan. Tutkimustyö on suoritettava jossakin muussa yhteisön jäsenvaltiossa tai ohjelmaan assosioituneessa valtiossa kuin siinä, jonka kansalainen stipendiaatti on¹⁰ tai jossa hänen viimeaikainen pääasiallinen toimipaikkansa on. Ohjelmaan assosioituneesta valtiosta oleva tutkija ei kuitenkaan voi harjoittaa tutkimustyötä missään toisessa assosioituneessa valtiossa. Viimeaikaiseksi pääasialliseksi toimipaikaksi katsotaan maa, jossa tutkija on harjoittanut tavanomaista toimintaansa yli 12 kuukauden ajan niinä 24 kuukautena, jotka välittömästi edeltävät tutkimustyön aloittamista isäntäyrityksessä. Stipendiaatti ei saa olla isäntäyrityksen tai sen lähiorganisaation palveluksessa silloin, kun isäntäyritys hänet valitsee, eikä hän ole saanut tehdä tutkimustyötä teollisuuden tai kaupan alan yrityksen palveluksessa yhtä vuotta kauempaa korkeakouluopintojensa päättämisen jälkeen. Tutkijat saavat olla valintahetkellä enintään 35-vuotiaita. Poikkeuksia voidaan kuitenkin myöntää pakollisen ase- tai siviilipalveluksen ja lastenhoidon perusteella.

Yhteisön rahoitus ja sopimusvelvoitteet

Isäntäyritys voi oman ja yhteisön rahoituksen turvin kustantaa perustutkinnon suorittaneiden tutkijoiden ja vaaditun tutkimuskokemuksen omaavien nuorten tutkijoiden työskentelyn yrityksessä. Yhteisön rahoituksen osuus tutkijankoulutushankkeen tukikelpoisista kokonaiskustannuksista on tavallisesti noin 50 prosenttia. Rahoitus tapahtuu siten, että yhteisö maksaa 100 prosenttia kutakin stipendiaattia kohti määritetystä tukisummasta, joka on laskettu korvaukseksi stipendiaatin elinkustannuksista ja sosiaaliturvamaksuista sekä osuudeksi kuluista, joita stipendiaatille aiheutuu oleskelusta ulkomailla. Yhteisön rahoituksen määrä on esitetty liitteessä.

Isäntäyritys huolehtii tutkimustyön asianmukaisista puitteista, stipendiaatin tutkimustyön seurantajärjestelyistä sekä tarvittavasta koulutuksesta ja maksaa kohtuulliset konferenssien osallistumiskustannukset sekä edestakaiset matkakustannukset stipendiaatin senhetkisen toimipaikkamaan ja isäntäyrityksen sijaintimaan välillä. Tutkimustyön seuranta voi ja tohtorintutkintoon tähtäävien tutkijoiden osalta sen täytyy sisältää yliopistotasosta ohjausta. Isäntäyrityksen on osallistuttava tällaisen ohjauksen rahoittamiseen. Lisäksi isäntälaitoksen on varmistettava, että stipendiaatilla on kyseisen valtion lainsäädännön mukainen riittävä sosiaaliturva. Sopimukset isäntälaitosten kanssa tehdään tavallisesti enintään neljäksi vuodeksi.

¹⁰ Jos tutkija on **muun** kuin EU:n jäsenvaltion tai ohjelmaan assosioituneen valtion kansalainen, hän ei saa muuttaa sellaiseen isäntävaltioon, jossa hänellä on ollut asuinpaikka yli kahden vuoden ajan niinä viitenä vuotena, jotka välittömästi edeltävät valintapäivää.

MARIE CURIE -KEHITYS- JA VIERAILUAPURAHAT

Apurahat on suunnattu muita heikommassa asemassa olevilla alueilla sijaitseville, aktiivisesti tutkimustyötä tekeville laitoksille, jotka haluavat kehittää uusia osaamisen alueita. Apurahojen avulla voidaan ottaa vastaan nuoria tutkijoita, joilla on riittävä tutkimuskokemus. Näin voidaan edistää korkeatasoisen tutkimuskapasiteetin kehittymistä kyseisissä tutkimuslaitoksissa.

Isäntälaitoksia koskevat arviointiperusteet

Isäntinä toimivat tutkimuslaitokset valitsee komissio. Valintaperusteet ovat: tarvittavan osaamisen merkitys ja vaikutukset, uuden osaamisen niveltyminen isäntälaitoksen nykyiseen osaamiseen, isäntänä toimivan tutkimusryhmän sopiva koko, jotta stipendiaatti saa työskentelylleen asianmukaiset puitteet, sekä tutkimusryhmän tekemän työn kansainvälisyys.

Stipendiaattien valintaperusteet

Isäntälaitokset valitsevat myöhemmin itse stipendiaatit näiden tieteellisen pätevyyden perusteella ja sen mukaan, miten heidän tutkimuskokemuksensa vastaa isäntälaitoksen tarpeita. Vaatimukset, joita kunkin isäntälaitoksen on noudatettava stipendiaattien valinnassa erityisesti pätevyyden, tasavertaisten pääsymahdollisuuksien sekä liikkuvuutta koskevien sääntöjen osalta, sisällytetään sopimukseen, jonka komissio tekee isäntälaitoksen kanssa. Komission on vahvistettava hallinnollisesti keskuksen tekemät stipendiaattivalinnat ennen apurahasopimuksen tarjoamista tutkijalle.

Stipendiaattien hakukelpoisuusperusteet

Isäntälaitokset ottavat kokonaiskestoltaan puolesta vuodesta kahteen vuoteen vaihteleviksi ajanjaksoiksi stipendiaateiksi nuoria tutkijoita, joilla on riittävä tutkimuskokemus. Hakemuksia toivotaan erityisesti naispuolisilta tutkijoilta. Tutkijoiden on oltava jäsenvaltion tai ohjelmaan assosioituneen valtion kansalaisia tai heidän on täytynyt asua yhteisön alueella vähintään viiden viimeksi kuluneen vuoden ajan. Tutkimustyö on suoritettava jossakin muussa yhteisön jäsenvaltiossa tai ohjelmaan assosioituneessa valtiossa kuin siinä, jonka kansalainen stipendiaatti on¹⁰ tai jossa hänen viimeaikainen pääasiallinen toimipaikkansa on. Ohjelmaan assosioituneesta valtiosta oleva tutkija ei kuitenkaan voi harjoittaa tutkimustyötä missään toisessa assosioituneessa valtiossa. Viimeaikaiseksi pääasialliseksi toimipaikaksi katsotaan maa, jossa tutkija on harjoittanut tavanomaista toimintaansa yli 12 kuukauden ajan niinä 24 kuukautena, jotka välittömästi edeltävät isäntälaitoksen suorittamaa valintaa. Tutkijat saavat olla valintahetkellä enintään 35-vuotiaita. Poikkeuksia voidaan kuitenkin myöntää pakollisen ase- tai siviilipalveluksen ja lastenhoidon perusteella.

Yhteisön rahoitus ja sopimusvelvoitteet

Yhteisö maksaa kunkin stipendiaatin osalta summan, joka on laskettu korvaukseksi elinkustannuksista, sosiaaliturvamaksuista ja kustannuksista, joita stipendiaatille aiheutuu oleskelusta ulkomailla. Tämän lisäksi isäntälaitokselle maksetaan tukea tutkimus- ja hallintokustannuksiin. Yhteisön rahoituksen määrä on esitetty liitteessä. Isäntälaitos huolehtii tutkimustyön asianmukaisista puitteista ja seurantajärjestelyistä ja maksaa kohtuulliset konferenssien osallistumiskustannukset sekä edestakaiset matkakustannukset stipendiaatin senhetkisen toimipaikkamaan ja isäntälaitoksen sijaintimaan välillä. Lisäksi isäntälaitoksen on varmistettava, että stipendiaatilla on kyseisen valtion lainsäädännön mukainen riittävä sosiaaliturva. Sopimukset isäntälaitosten kanssa tehdään tavallisesti enintään neljäksi vuodeksi.

VIERAILUT MARIE CURIE -KOULUTUSKESKUKSISSA

Tästä apurahajärjestelmästä tuetaan tohtorintutkintoa varten opiskelevien nuorten tutkijoiden lyhytaikaisia koulutusjaksoja Marie Curie -koulutuskeskuksissa ja annetaan heille mahdollisuus suorittaa osa opinnoistaan muualla kuin kotimaassa. Samalla heillä on tilaisuus työskennellä kansainvälisesti tunnustetussa tutkimusryhmässä omalla erityisalallaan.

Koulutuskeskusten kelpoisuusperusteet

Marie Curie -koulutuskeskus on jonkin tutkimuslaitoksen selkeästi tunnistettava osa, kuten tutkimusryhmä tai toisiinsa liittyvien tutkimusryhmien joukko. Se koostuu ryhmästä tutkijoita, jotka jatkuvasti työskentelevät yhdessä yhteisen aiheen parissa. Koulutuskeskuksen on oltava omalla alallaan kansainvälisesti tunnettu, ja sillä on todistettavasti oltava kokemusta tohtorikoulutuksen antamisesta ja erityisesti ulkomaalaisten perustutkinnon suorittaneiden opiskelijoiden kouluttamisesta. Lisäksi mahdollisiksi koulutuskeskuksiksi katsotaan tohtorintutkintoon valmistavien kansainvälisten opintojen järjestäjät, jotka harjoittavat virallista yhteistoimintaa tietyllä tutkimusalalla eri maissa sijaitsevien osallistujaorganisaatioiden kesken (vähintään viisi organisaatiota kolmessa eri jäsenvaltiossa tai ohjelmaan assosioituneessa valtiossa) ja joilla on tietyt yhteiset vaatimukset tohtorintutkinnon suorittamiseksi. Tämän tyyppisten koulutuskeskusten on kuitenkin oltava avoimia myös muille kuin osallistujaorganisaatioiden tutkijoille, joille on osoitettava vähintään 50 prosenttia kaikista stipendiaattikuukausista.

Koulutuskeskuksia koskevat arviointiperusteet

Koulutuskeskukset valitsee komissio. Valintaperusteet ovat: koulutuskeskuksen tekemän tutkimustyön laadukkuus ja edellytykset antaa tutkijankoulutusta; todisteet siitä, että koulutuskeskus on aiemmin menestyksekkäästi kouluttanut ulkomaalaisia perustutkinnon suorittaneita opiskelijoita; koulutuskeskuksen sopiva koko, jotta stipendiaateilla on työskentelylleen asianmukaiset puitteet.

Stipendiaattien valintaperusteet

Koulutuskeskukset valitsevat myöhemmin itse tohtorintutkintoa varten opiskelevat nuoret tutkijat näiden tieteellisen pätevyyden perusteella ja sen mukaan, miten heidän opintonsa vastaavat koulutuskeskuksen asiantuntemusta. Vaatimukset, joita kunkin isäntälaitoksen on noudatettava stipendiaattien valinnassa erityisesti pätevyyden, tasavertaisten pääsymahdollisuuksien sekä liikkuvuutta koskevien sääntöjen osalta, sisällytetään sopimukseen, jonka komissio tekee isäntälaitoksen

kanssa. Komission on vahvistettava hallinnollisesti keskuksen tekemät stipendiaattivalinnat ennen apurahasopimuksen tarjoamista tutkijalle.

Stipendiaattien hakukelpoisuusperusteet

Marie Curie -koulutuskeskukset ottavat stipendiaateiksi tohtorintutkintoa varten opiskelevia nuoria tutkijoita lyhyiksi jaksoiksi, joiden kokonaiskesto vaihtelee kolmesta kuukaudesta yhteen lukuvuoteen. Hakemuksia toivotaan erityisesti naispuolisilta tutkijoilta. Tutkijoiden on oltava jäsenvaltion tai ohjelmaan assosioituneen valtion kansalaisia tai heidän on täytynyt asua yhteisön alueella vähintään viiden viimeksi kuluneen vuoden ajan. Koulutusjakso on suoritettava jossakin muussa yhteisön jäsenvaltiossa tai ohjelmaan assosioituneessa valtiossa kuin siinä, jonka kansalainen stipendiaatti on¹⁰ tai jossa hänen viimeaikainen pääasiallinen toimipaikkansa on. Ohjelmaan assosioituneesta valtiosta oleva tutkija ei kuitenkaan voi harjoittaa tutkimustyötä missään toisessa assosioituneessa valtiossa. Viimeaikaiseksi pääasialliseksi toimipaikaksi katsotaan maa, jossa tutkija on harjoittanut tavanomaista toimintaansa yli 12 kuukauden ajan niinä 24 kuukautena, jotka välittömästi edeltävät isäntälaitoksen suorittamaa valintaa. Tutkijan on valintahetkellä opiskeltava tohtorintutkintoa varten koulutuskeskuksen tutkimusalaan vastaavalla alalla jossakin muussa maassa kuin siinä, jossa hänet vastaanottava tutkimusryhmä toimii. Koulutuskeskuksessa suoritettava koulutus on otettava huomioon kiinteänä osana stipendiaatin tohtorintutkintoon tähtääviä opintoja, mistä oppiarvon myöntävän korkeakoulun on annettava todistus. Tutkijat saavat olla enintään 35-vuotiaita koulutuskeskuksen suorittaessa valinnan. Poikkeuksia voidaan kuitenkin myöntää pakollisen ase- tai siviilipalveluksen ja lastenhoidon perusteella.

Yhteisön rahoitus ja sopimusvelvoitteet

Yhteisön rahoituksella nuorille tutkijoille voidaan kustantaa lyhyitä koulutusjaksoja koulutuskeskuksissa. Tämän lisäksi isäntälaitokselle maksetaan tukea tutkimus- ja hallintokustannuksiin. Yhteisön rahoituksen määrä on esitetty liitteessä. Stipendiaatille maksetaan avustusta koulutuskeskuksessa opiskelusta aiheutuviin kustannuksiin. Koulutuskeskus huolehtii tutkimustyön asianmukaisista puitteista ja stipendiaatin tutkimustyön seurantajärjestelyistä sekä maksaa edestakaiset matkakustannukset stipendiaatin senhetkisen toimipaikkamaan ja koulutuskeskuksen sijaintimaan välillä. Sopimukset isäntälaitosten kanssa tehdään tavallisesti enintään neljäksi vuodeksi.

KOORDINOINTI MUIDEN YHTEISÖN OHJELMIEN KANSSA

Marie Curie -apurahajärjestelmän korkeatasoisuuden ja arvostuksen turvaamiseksi tutkijavoimavarojen lisäämistä koskevan erityisohjelman tehtävänä on koordinoita apurahajärjestelmän toteutusta viidennen puiteohjelman eri aihepiirikohtaisissa ohjelmissa.

Koordinoinnilla varmistetaan, että Marie Curie -apurahoja koskevat niin aihepiirikohtaisissa kuin monialaisissakin ohjelmissa yhteiset säännöt toteuttamistapojen, kelpoisuusperusteiden, oikeudellisten ja rahoitusta koskevien säännösten, apurahakausien sekä normien osalta. Lisäksi ehdotusten vastaanotto hoidetaan keskitetysti.

Yhteiset säännöt määritellään tutkijavoimavarojen lisäämistä koskevassa erityisohjelmassa, ja niitä sovelletaan kaikissa ohjelmissa, jotka osallistuvat Marie Curie -apurahajärjestelmän rahoittamiseen. Lisäksi erityisohjelman puitteissa

laaditaan säännöllisesti katsauksia Marie Curie -apurahoista, joita on rahoitettu viidennestä puiteohjelmasta. Apurahakatsausten laatimista varten aihepiirikohtaisista ohjelmista toimitetaan kaikki tarvittavat tiedot tutkijavarojen lisäämistä koskevalle erityisohjelmalle.

Yhteisön tutkimuksen kansainvälisen aseman vahvistaminen -ohjelmasta rahoitetaan kehitysmaiden (mukaan lukien nousevan talouden maat ja Välimeren alueen kumppanit) nuorille tutkijoille myönnettäviä apurahoja, joiden turvin he voivat tulla enimmillään puolen vuoden ajaksi Eurooppaan työskentelemään hankkeissa.

OHJEELLINEN AIKATAULU¹¹

Ehdotus- pyyntö julkaistaan	Hakemusten viimeinen vastaanotto- päivä ¹²	Ensimmäisten sopimusten oletettu teko aika	Alat, jotka ehdotus- pyyntö kattaa	Haettavat apurahat	Ohjeell. rahoitus: % myönnettävästä kokonais- rahoituksesta
16/03/99	17/05/99	lokakuu 1999	kaikki	henkilökohtaiset, paluu-, kok. tutk.	11
16/03/99	16/06/99	marraskuu 1999	kaikki	yritysten vierailu-	5
11/06/99	13/10/99	maaliskuu 2000	kaikki	kehitys- ja vierailu-	4
11/06/99	13/10/99	maaliskuu 2000	kaikki	koulutuskeskukset	11
16/03/99	15/03/00	elokuu 2000	kaikki	henkilökohtaiset, paluu-, kok. tutk.	9
15/02/00	03/10/00	helmikuu 2001	kaikki	yritysten vierailu-	4
16/03/99	13/09/00	helmikuu 2001	kaikki	henkilökohtaiset, paluu-, kok. tutk.	9
16/03/99	14/03/01	elokuu 2001	kaikki	henkilökohtaiset, paluu-, kok. tutk.	9
15/02/01	16/05/01	lokakuu 2001	kaikki	kehitys- ja vierailu-	3
15/02/01	16/05/01	lokakuu 2001	kaikki	koulutuskeskukset	11
15/02/01	3/10/01	maaliskuu 2002	kaikki	yritysten vierailu-	4
16/03/99	12/09/01	helmikuu 2002	kaikki	henkilökohtaiset, paluu-, kok. tutk.	10
16/03/99	13/03/02	elokuu 2002	kaikki	henkilökohtaiset, paluu-, kok. tutk.	10

¹¹ Toiminnasta vastaava pääjohtaja voi aikaistaa tai lykätä ehdotuspyynnön julkaisemista yhdellä kuukaudella. Tällaisessa tapauksessa *Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä* julkaistaan alkuperäisen suunnitelman mukaisena ehdotuspyynnön julkaisupäivänä ilmoitus, jossa ilmoitetaan uudet päivämäärät. Komissio pidättää oikeuden olla käyttämättä kokonaisuudessaan kutakin ehdotuspyyntöä varten varattua rahoitusmäärää. Toiminnasta vastaava pääjohtaja voi julkaista toisen ehdotuspyynnön, jos ensimmäisen ehdotuspyynnön perusteella saadut ehdotukset eivät mahdollista ohjelman tavoitteiden saavuttamista.

¹² Ehdotuspyyntöjä julkaistaan vain yksi. Tämä ehdotuspyyntö on voimassa henkilökohtaisten apuraha-, paluupuraha- ja kokeneiden tutkijoiden apurahahakemusten viimeiseen arviointikertaan asti. Hakemuksia voi jättää milloin tahansa ennen viimeistä määräpäivää. Jätetyt hakemukset arvioidaan säännöllisin väliajoin. "Hakemusten viimeinen vastaanottopäivä" tarkoittaa siihenastisten hakemusten koontipäivää, jonka jälkeen suoritetaan tietyn hakemuserän arviointi.

B. TUTKIMUSINFRASTRUKTUURIEN **PARANTAMINEN**

KÄYTTÖMAHDOLLISUUKSIEN

TAVOITTEET

'Tutkimusinfrastruktuurilla' tarkoitetaan laitoksia ja välineistöjä, jotka tarjoavat tutkimusyhteisön tarvitsemia keskeisiä palveluja. Niihin kuuluvat muun esimerkiksi yksittäiset suuret tutkimuslaitokset, kokoelmat, erityiset biotoopit, kirjastot, tietokannat, erillisten pienten tutkimuslaitosten muodostamat yhtenäiset kokonaisuudet sekä infrastruktuurinomaiset osaamiskeskukset, jotka eri tekniikoita ja taitotietoa yhdistäen palvelevat laajaa tutkimusyhteisöä.

Infrastruktuurien rakentamisesta ja ylläpidosta huolehtivat nykyisin kansalliset viranomaiset. *Tutkimusinfrastruktuurien käyttömahdollisuuksien parantaminen* -toimen yleisenä tavoitteena on tämän vuoksi:

- avata muiden maiden käyttäjille uusia mahdollisuuksia päästä käyttämään infrastruktuureja, jotka ovat tärkeitä koko yhteisön tasolla
- kannustaa infrastruktuurien ylläpitäjiä ja käyttäjiä yhteistyöhön tutkimusinfrastruktuurien käytön tehostamiseksi sekä saada näin infrastruktuurit palvelemaan entistä paremmin tiedeyhteisöä
- toteuttaa koordinointi-, tuki- ja liitännäistoimia, joilla varmistetaan yhdenmukaisuus muiden erityisohjelmien samaan kysymykseen liittyvien toimien kanssa.

SUORITTEET

Toimella, joka koskee *mahdollisuuksia muiden maiden tärkeimpien tutkimusinfrastruktuurien käyttöön*, on määrä:

- tarjota kutakin myönnettyä 100 miljoonaa euroa kohti noin 8 000 tutkijalle mahdollisuus käyttää yhteensä noin 100:a tutkijan työskentelymaan ulkopuolella sijaitsevaa tutkimusinfrastruktuuria. Noin 60 prosentin toimintaan osallistuvista tutkijoista edellytetään olevan nuoria (eli enintään 35-vuotiaita) tutkijoita, ja näistä noin puolen on määrä olla väitöskirjaa valmistelevia tutkijoita;
- antaa tutkijoille mahdollisuus syventää tieteellisiä tietojaan, parantaa tärkeiden tekniikoiden tuntemustaan, luoda hyödyllisiä uusia kontakteja muihin tutkijoihin ja tutkimuslaitoksiin ja erityisesti nuorten tutkijoiden osalta kohentaa uramahdollisuuksiaan.

Infrastruktuurien yhteistyöverkot -toimella on määrä edistää kutakin myönnettyä 10 miljoonaa euroa kohti noin 120 osallistujan välistä yhteistyötä 12 yhteistyöverkossa. Osallistujista noin kahden kolmasosan edellytetään olevan infrastruktuurien ylläpitäjiä, ja monet näistä infrastruktuureista ovat sellaisia, jotka saavat tukea edellisessä kohdassa selostetusta toimesta.

Tutkimusinfrastruktuurien TTK-hankkeet -toimella on tarkoitus tukea noin kahdeksaa hanketta kutakin myönnettyä 10 miljoonaa euroa kohti. Kunkin hankkeen tuloksena on määrä syntyä uusi tekniikka tai uutta teknologiaa, joka parantaa huomattavasti tutkimusinfrastruktuurien käyttömahdollisuuksia kyseisellä alalla.

TOTEUTUS

B.1 MAHDOLLISUUDET MUIDEN MAIDEN TÄRKEIMPIEN TUTKIMUSINFRASTRUKTUURIEN KÄYTTÖÖN

'Tärkeimmillä tutkimusinfrastruktuureilla' tarkoitetaan infrastruktuureja, joille ovat ominaisia seuraavat piirteet: ne tarjoavat kansainvälisesti tasokkaita korkealaatuisen tutkimuksen edellyttämiä palveluja; niitä on Euroopassa vähän; niiden investointi- tai toimintakustannukset ovat suhteellisen korkeat kyseisen toiminta-alan vastaaviin kustannuksiin verrattuna; ne pystyvät tarjoamaan riittävästi tieteellistä, teknistä ja logistista tukea ulkopuolisille käyttäjille, erityisesti ensikertalaisille.

Tämän toimen tavoitteena on avata tutkimusryhmille (sekä yksittäisille tutkijoille) uusia mahdollisuuksia päästä käyttämään sellaisia tärkeitä infrastruktuureja, jotka ovat heidän työnsä kannalta kaikkein tarkoituksenmukaisimpia, riippumatta siitä, missä jäsenvaltiossa tai ohjelmaan assosioituneessa valtiossa tutkimusryhmät tai tutkijat toimivat tai infrastruktuurit sijaitsevat.

Osallistujat

Tähän toimeen voivat osallistua merkittäviä tutkimusinfrastruktuureja ylläpitävät oikeussubjektit. Myös kansainväliset organisaatiot, jotka ylläpitävät tärkeitä tutkimusinfrastruktuureja jäsenvaltioissa tai ohjelmaan assosioituneissa valtioissa voivat poikkeustapauksissa osallistua ohjelmaan ja saada siitä rahoitusta. Edellytyksenä on, että tuettu infrastruktuurin käyttö täydentää organisaation omaa tehtävää eikä siihen voida myöntää tukea organisaation omista varoista. Tärkeiden tutkimusinfrastruktuurien on yleensä sijaittava yhdellä ainoalla paikalla, mutta pienten toisiaan täydentävien laitosten maantieteellisesti hajanainen ryhmä voidaan myös katsoa tärkeäksi tutkimusinfrastruktuuriksi, jos laitokset tarjoavat yhtenäistä palvelua ja niillä on yhteinen hallintorakenne.

Toimella on tarkoitus tukea erityisesti tutkijoita, jotka työskentelevät niillä yhteisön alueilla, joilla tällaisia tutkimusinfrastruktuureja on vähän. Osallistujien edellytetään julkaisevan työnsä tulokset kohtuullisessa ajassa yleisesti saatavilla olevissa julkaisuissa. Toimen avulla on tarkoitus tarjota lyhytaikaisia tutkimusinfrastruktuurin käyttömahdollisuuksia, jotka vaihtelevat infrastruktuurin luonteen mukaan mutta ovat yleensä enintään kolmen kuukauden pituisia.

Yhteisön rahoitus

Yhteisön rahoituksen tarkoituksena on kattaa sataprosenttisesti matka- ja elinkustannukset, jotka aiheutuvat, kun jäsenvaltioissa ja ohjelmaan assosioituneissa valtioissa työskentelevät tutkijaryhmät vierailevat tutkimusinfrastruktuureissa. Rahoituksen edellytyksenä on, että tutkijaryhmät työskentelevät jossakin muussa jäsenvaltiossa tai ohjelmaan assosioituneessa valtiossa kuin siinä, johon infrastruktuurin omistaja ja ylläpitäjä ovat sijoittautuneet. Lisäksi yhteisön rahoituksella voidaan kattaa enimmillään 100 prosenttia tukikelpoisista kustannuksista, jotka aiheutuvat infrastruktuurin käyttömahdollisuuden tarjoamisesta tutkimusryhmille. Tällaisten kustannusten laskenta perustuu joko käyttäjämaksujärjestelmään, jossa jokaisen infrastruktuurin ylläpitäjän kanssa neuvotellaan infrastruktuurin todellisiin käyttökustannuksiin pohjautuva yhdistelmämaksu, tai todellisiin lisäkustannuksiin, jotka aiheutuvat siitä, että infrastruktuuri annetaan vierailevien tutkimusryhmien käyttöön. Pääomakustannuksia ei katsota tukikelpoisiksi kuluiksi.

Kolmannen ehdotuspyynnön tuloksena tehtävien sopimusten on määrä olla seuraavanlaisia:

- Tutkimusinfrastruktuurille myönnetty yhteisön tuki on keskimäärin noin 0,3 miljoonaa euroa vuodessa, mutta voi vaihdella 0,1 ja 0,75 miljoonan euron välillä vuotta kohti.
- Tuetun käytön osuus infrastruktuurin kokonaiskäytöstä saa olla enintään 20 prosenttia, jotta infrastruktuurin varsinainen toiminta ei tule tarpeettoman riippuvaiseksi tukijärjestelmästä.
- Tukea myönnetään eri pituisille ajanjaksoille, joiden kesto on vähintään yksi vuosi ja enintään neljä vuotta.
- Kaikkien sopimusten edellytetään alkavan 1. marraskuuta 2001.

Tutkimusinfrastruktuurit, joilla on meneillään vastaavanlaisia, esimerkiksi ensimmäisen ehdotuspyynnön tuloksena tehtyjä sopimuksia, voivat hakea lisää tukea. Niiden on kuitenkin otettava rahoitushakemuksessaan huomioon se käyttömahdollisuuksien määrä, joka todennäköisesti on jäljellä aiemmin tehtyjen sopimusten perusteella 31. lokakuuta 2001.

Käyttömahdollisuuksista ilmoittaminen

Valittujen tutkimusinfrastruktuurien luettelo julkaistaan valinnan jälkeen Internetissä erityisohjelman kotisivuilla, jotta erityisohjelmaan kuuluvista tutkimusinfrastruktuurien käyttömahdollisuuksista kiinnostuneet tutkijat voivat ilmoittaa kiinnostuksestaan suoraan kyseisen infrastruktuurin ylläpitäjälle. Lisäksi valittujen infrastruktuurien ylläpitäjien on ilmoitettava tarjolla olevista mahdollisuuksista säännöllisesti asianmukaisissa aikakausjulkaisuissa tai Internetissä. Kukin infrastruktuurin ylläpitäjä valitsee käyttäjät sen perusteella, mitkä ovat käyttömahdollisuutta hakevien tutkijoiden lähettämien ehdotusten tieteelliset ja tekniset ansiot. Etusija annetaan ensi kertaa hakeville sekä hakijoille, joilla ei ole vastaavanlaisia infrastruktuureja omassa maassaan.

B.2 INFRASTRUKTUURIEN YHTEISTYÖVERKOT

Tämän toimen tavoitteena on saada infrastruktuurien ylläpitäjät koordinoimaan itse toimintaansa ja yhdistämään voimavarojaan. Näin pyritään kehittämään ylläpitäjien välistä yhteistyön kulttuuria, saamaan aikaan kriittistä massaa tutkimukseen, joka koskee tehokkaampia tekniikoita, välineistöjä ja tehokkaampaa teknologiaa, levittämään hyviä käytäntöjä, lisäämään yhteisiä menettelytapoja ja yhteentoimivuutta, parantamaan keskinäistä täydentävyyttä sekä edistämään suurten "hajautettujen" ja "virtuaalisten" järjestelmien luomista.

Osallistujat

Yhteistyöverkkoihin voivat osallistua tutkimusinfrastruktuurien ylläpitäjät, yliopistojen, tutkimuskeskusten ja teollisuuden tutkimusryhmät, infrastruktuurien käyttäjien edustajat ja laitevalmistajat. Kunkin yhteistyöverkon tulee koostua vähintään kolmesta toisistaan riippumattomasta oikeussubjektista, jotka pitävät yllä tutkimusinfrastruktuuria ja jotka ovat lähtöisin vähintään kolmesta eri jäsenvaltiosta tai ohjelmaan assosioituneesta valtiosta. Yhden näistä oikeussubjekteista on toimittava verkon koordinoijana.

Yhteisön rahoitus

Infrastruktuurien yhteistyöverkot toteutetaan aihepiirikohtaisina verkkoina. Yhteisön rahoituksella voidaan kattaa enimmillään 100 prosenttia verkon koordinoinnin ja toteutuksen tukikelpoisista lisäkustannuksista. Kolmannen

ehdotuspyynnön perusteella tehtävissä sopimuksissa kullekin verkolle on määrä myöntää tukea enintään 0,03 miljoonaa euroa vuodessa osallistujaa kohti, laskettuna kaikkien verkon osallistujien keskiarvon mukaan. Yhteistyöverkko voi toimia enintään neljän vuoden ajan.

B.3 TUTKIMUSINFRASTRUKTUURIEN TTK-HANKKEET

Tämän toiminnan tavoitteena on tukea sellaisia tutkimusyhteistyöhankkeita, jotka voivat parantaa merkittävästi jonkin tietyn alan infrastruktuurien käyttömahdollisuuksia ja niiden tarjoamia palveluja yhteisön tasolla. Erityisesti edistetään sellaisia TTK-hankkeita, jotka tukevat tähän ohjelmaan kuuluvien infrastruktuurien yhteistyöverkkojen toimintaa tai aikaisempaan tutkijoiden koulutus- ja liikkuvuusohjelmaan liittyvää koordinoivaa toimintaa.

Osallistujat

Näihin hankkeisiin voivat osallistua tutkimusinfrastruktuurien ylläpitäjät, yliopistojen, tutkimuskeskusten ja teollisuuden tutkimusryhmät sekä laitevalmistajat. Kussakin hankkeessa on oltava mukana vähintään kaksi toisistaan riippumatonta oikeussubjektia, jotka pitävät yllä tutkimusinfrastruktuuria ja jotka ovat lähtöisin vähintään kahdesta jäsenvaltiosta tai ohjelmaan assosioituneesta valtiosta. Yhden oikeussubjekteista on toimittava hankkeen koordinoijana.

Yhteisön rahoitus

Yhteisön rahoitus voi kattaa enintään 50 prosenttia hankkeen kaikista tukikelpoisista kustannuksista. Osuus on sitä pienempi, mitä lähempänä markkinoita hanke on. Niiden oikeussubjektien osalta, jotka eivät pidä analyttistä kirjanpitoa, hankkeesta aiheutuvat lisäkustannukset rahoitetaan sataprosenttisesti. Tehtävillä sopimuksilla ei ole tarkoitus tukea käyttöömaisuuden hankintaa. Kolmannen ehdotuspyynnön perusteella toteutettavien hankkeiden enimmäiskesto on neljä vuotta, ja niissä toteutettavan työn määrän edellytetään olevan vähintään 10 tutkijatyövuotta.

B.4 PYÖREÄN PÖYDÄN KESKUSTELUT, PANEELIKESKUSTELUT JA KARTOITTAVAT TYÖPAJAT

Pyöreän pöydän keskustelut ovat tapaamisia, joihin tästä erityisohjelmasta (tai aiemmasta tutkijoiden koulutus- ja liikkuvuusohjelmasta) rahoitettavien samanlaisten tutkimusinfrastruktuurien ylläpitäjät kokoontuvat yhteen sopimusten perusteella tehtävän työn koordinoimista varten. Tarkoituksena on vaihtaa kokemuksia, laajentaa yksittäisten toimeksisaajien tutkimustoimintaa siinä määrin, että kriittinen massa voidaan saavuttaa, ja olla yhteydessä käyttäjien edustajiin. Jos pyöreän pöydän keskustelussa käsitellään jonkin aihepiirikohtaisen ohjelman kannalta merkityksellistä aihetta, kyseisen ohjelman osallistujia kutsutaan mukaan keskusteluun. Pyöreän pöydän keskusteluille voidaan myöntää aihepiirikohtaisille verkoille tarkoitettua tukea, jos niihin osallistuu vähintään kolme infrastruktuurin ylläpitäjää, jotka saavat rahoitustukea infrastruktuurin käyttömahdollisuuksien tarjoamiseen joko tästä tai aiemmasta tutkijoiden koulutus- ja liikkuvuusohjelmasta, ja jos osallistujat ovat vähintään kahdesta eri jäsenvaltiosta tai ohjelmaan assosioituneesta valtiosta.

Paneelikeskusteluissa selvitetään, millainen asema ja tehtävä erityisohjelmalla voisi olla tiettyjen tutkimusinfrastruktuurien luokkien tai tiettyjen tutkimusalueiden kannalta.

Tutkimusinfrastruktuurihankkeita kartoittavissa työpajoissa sellaiset potentiaaliset hakijat, joilla on vain vähän kokemusta kansainvälisestä yhteistyöstä, voivat kartoittaa mahdollisuuksiaan laatia ehdotus tutkimusinfrastruktuurin yhteistyöverkosta tai tutkimusinfrastruktuurien TTK-hankkeesta.

ARVIOINTIPERUSTEET

Muiden maiden infrastruktuurien käyttöä koskevien rahoitettavien hankkeiden valinta ja myönnettävän tuen taso ratkaistaan seuraavilla perusteilla:

- tutkimusinfrastruktuurin laadukkuus; erityisen tärkeää on, onko infrastruktuuri kansainvälisesti korkeatasoinen ja tarjoaako se käyttöön alan uusimman välineistön
- sen tutkimustyön taso, jota infrastruktuurin ulkopuoliset käyttäjät voivat siinä harjoittaa
- ulkopuolisille käyttäjille tarjottavan tuen tieteellinen, tekninen ja logistinen taso sekä tutkimusympäristön laadukkuus
- mielenkiinto, jota muista (vailla vastaavia infrastruktuureja olevista) maista tulevat uudet käyttäjät osoittavat infrastruktuurin käyttöä kohtaan
- yhteisön tuen kustannustehokkuus.

Lisäksi otetaan huomioon, missä määrin toiminta hyödyttää yhteisöä lisäämällä heikommassa asemassa olevien alueiden tieteellistä ja teknistä potentiaalia. Valinnassa pidetään tärkeimpinä perusteina tieteellisiä ja teknisiä ansioita sekä kustannustehokkuutta, mutta muita heikommassa asemassa olevien yhteisön alueiden infrastruktuureilta saataville ehdotuksille annetaan etusija sellaisiin ehdotuksiin nähden, joiden ansiot ja kustannustehokkuus ovat muuten samantasoiset. Niiden infrastruktuurien osalta, joiden kanssa on jo tämän tai aikaisemman puiteohjelman yhteydessä tehty sopimukset vastaavista toimista, otetaan ehdotusten valinnassa ja myönnettävän rahoituksen määrässä huomioon myös mahdolliset ohjelmiin kuuluvat väli- tai loppuarvioinnit.

Yhteistyöverkkoja, pyöreän pöydän keskusteluja ja työpajoja koskevien ehdotusten osalta valinnassa kiinnitetään huomiota siihen, missä määrin niiden avulla voidaan lisätä koko yhteisön kannalta tärkeiden tutkimusinfrastruktuurien käyttömahdollisuuksia ja parantaa infrastruktuurien tarjoamaa palvelua. Lisäksi valintaperusteena on osallistujien kyky koordinoida tehokkaasti verkon (tai työpajan) toimintaa.

Tutkimusinfrastruktuurien TTK-hankkeita valittaessa otetaan huomioon tieteellinen omaperäisyys, tutkimusmenetelmän ja työsuunnitelman laadukkuus sekä se, miten hankkeella voidaan parantaa infrastruktuurien tarjontaa Euroopassa. Niin ikään valintaperusteena on alalla toimivien infrastruktuurien ylläpitäjien ja käyttäjien osoittama yleinen mielenkiinto sekä hankkeen hallinnon toimivuus ja osallistujien pätevyys.

Jotkin hanke-ehdotusten arviointia koskevassa oppaassa määritetyt yleiset arviointiperusteet, kuten i) tieteellinen ja teknologinen laadukkuus ja innovatiivisuus, ii) yhteisön tasolla saatava lisäarvo ja EU:n politiikkoja edistävä vaikutus sekä v) hallinto ja voimavarat, sisältyvät jo edellä esitettyihin ohjelmakohtaisiin arviointiperusteisiin. Muut, joita ovat iii) yhteisön sosiaalisten tavoitteiden edistäminen ja iv) taloudelliseen kehitykseen liittyvät sekä tieteelliset ja teknologiset näkymät, eivät ole tärkeitä tämän toimen kannalta eikä niitä sen vuoksi oteta huomioon.

KOORDINOINTI MUIDEN PUITEOHJELMAN TOIMIEN KANSSA

Toimia koordinoidaan tiiviisti puiteohjelman muilla osa-alueilla toteutettavien samankaltaisten toimien kanssa, jotta tutkimusinfrastruktuurien tukemisessa noudatettavat toimintaperiaatteet olisivat yhdenmukaisia ja täydentäisivät toisiaan. Erityisohjelman tavoitteena on eritoten:

- laatia ja julkaista kaavio, josta käy kaikkien tutkimusinfrastruktuurin luokkien kohdalta selville, mistä erityisohjelmista infrastruktuurit voivat hakea tukea
- julkaista vuosittain tiivistelmä, jossa luetellaan kaikki puiteohjelmassa toteutettavat tutkimusinfrastruktuureja tukevat toimet ja kaikki vuoden aikana tehdyt sopimukset.

Lisäksi toimia koordinoidaan *Yhteisön tutkimuksen kansainvälisen aseman vahvistaminen* -erityisohjelman kanssa. Koordinointi liittyy erityisesti suhteisiin kansainvälisten organisaatioiden kanssa ja tutkimusinfrastruktuureja koskeviin maailmanlaajuisiin aloitteisiin.

OHJEELLINEN AIKATAULU¹³

Ehdotus- pyyntö julkaistaan	Ehdotusten viimeinen vastaanotto- päivä	Ensimmäisten sopimusten oletettu teko aika	Hanketyypit, jotka ehdotuspyyntö kattaa	Ohjeell. rahoitus: % myönnettävästä kokonais- rahoituksesta
16/03/99	04/05/99	tammikuu 2000	Tutkimusinfrastruktuurien käyttömahdollisuudet	65
			Infrastruktuurien yhteistyöverkot	
			Tutkimusinfrastruktuurien TTK- hankkeet	
16/11/99	15/02/00	marraskuu 2000	Infrastruktuurien yhteistyöverkot	5
			Pyöreän pöydän keskustelut (aihepiirikohtaiset verkot) & infrastruktuurihankkeita kartoittavat työpajat	
15/11/00	15/02/01	marraskuu 2001	Tutkimusinfrastruktuurien käyttömahdollisuudet	30
			Infrastruktuurien yhteistyöverkot	
			Tutkimusinfrastruktuurien TTK- hankkeet	
			Pyöreän pöydän keskustelut (aihepiirikohtaiset verkot) & infrastruktuurihankkeita kartoittavat työpajat	

¹³ Toiminnasta vastaava pääjohtaja voi aikaistaa tai lykätä ehdotuspyynnön julkaisemista yhdellä kuukaudella. Tällaisessa tapauksessa *Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä* julkaistaan alkuperäisen suunnitelman mukaisena ehdotuspyynnön julkaisupäivänä ilmoitus, jossa ilmoitetaan uudet päivämäärät. Komissio pidättää oikeuden olla käyttämättä kokonaisuudessaan kutakin ehdotuspyyntöä varten varattua rahoitusmäärää. Toiminnasta vastaava pääjohtaja voi julkaista toisen ehdotuspyynnön, jos ensimmäisen ehdotuspyynnön perusteella saadut ehdotukset eivät mahdollista ohjelman tavoitteiden saavuttamista.

C. TIETEELLISEN JA TEKNISEN HUIPPUOSAAMISEN EDISTÄMINEN

TAVOITTEET

Tieteellinen ja teknologinen huippuosaaminen on ehdoton edellytys Euroopan menestymiselle kansainvälisen tutkimuksen ja tieteellisen kehittämisen alan kovassa kilpailussa. Edistämällä huippuosaamista on tarkoitus saada parhaat tutkijat ja tutkimusryhmät osallistumaan ja sitoutumaan eurooppalaiseen tutkimukseen ja tehdä eurooppalaisten tutkijoiden merkittäviä tutkimustuloksia laajemmin tunnetuiksi. Samalla on tärkeää parantaa tieteen ja tutkimuksen julkista kuvaa yhteiskunnassa, jotta voidaan luoda suotuisa ympäristö tutkimukselle ja teknologiselle kehittämiselle ja erityisesti yhteisön puiteohjelmien yhteydessä toteutettaville toimille. Tieteellisen toiminnan ja tutkimuksen onnistuminen ja tavoiteltujen hyödyllisten vaikutusten aikaansaaminen edellyttävät, että kansalaisilla on perustiedot tieteestä ja tieteellisistä kysymyksistä sekä myönteinen yleiskäsitys tieteellisestä toiminnasta ja sen tuloksista.

SUORITTEET

Korkean tason tieteelliset tapaamiset:

- tuki yhteensä 1 000 erityyppiselle tieteelliselle tapaamiselle
- tapaamisten mahdollinen kokonaisosallistujamäärä yli 100 000.

Palkinnot ensiluokkaisesta tutkimustyöstä:

- osallistujina 10 000 koululaista ja opiskelijaa
- toiminnan piirissä noin 500 kokeneiden tutkijoiden tutkimusryhmää.

Yleisön tietoisuuden lisääminen:

- tuki 20-30 yhteistyöverkolle
- toiminnan piirissä noin 100-150 yhteistyökumppania
- "Euroopan tiede- ja teknologiaviikon" järjestäminen sekä tiedettä koskevan tiedon levittäminen elektronisten verkkojen kautta useille sadoille tuhansille Euroopan kansalaisille.

TOTEUTUS

C.1 KORKEAN TASON TIETEELLISET TAPAAMISET

Korkean tason tieteelliset tapaamiset edistävät tieteen kehitystä vaihdon avulla ja tarjoavat tieteen ja teknologisen kehittämisen terävimmässä kärjessä työskenteleville kokeneille tutkijoille mahdollisuuden välittää tietämystään ja kokemustaan nuoremmalle polvelle. Lisäksi tieteellisten tapaamisten avulla sellaiset tutkijat, jotka ovat jäsenvaltion tai ohjelmaan assosioituneen maan kansalaisia mutta työskentelevät muualla kuin jäsenvaltioissa tai assosioituneissa valtioissa, voivat verkottua ja luoda tai ylläpitää yhteyksiä ja tieteellisiä suhteita Euroopassa toimivien kollegojensa kanssa.

Osallistujat

Toimintaan voivat osallistua kaikki jäsenvaltioihin tai ohjelmaan assosioituneisiin valtioihin sijoittautuneet oikeussubjektit, jotka haluavat järjestää tieteellisen tapaamisen tiettyä tiedeyhteisöä laajasti edustaville tutkijoille. Tapaamisia voidaan järjestää kaikilla tieteellisen toiminnan aloilla. Yhteisön rahoituksen turvin tapaamisiin osallistuvien tutkijoiden on yleensä oltava jonkin jäsenvaltion tai ohjelmaan assosioituneen valtion kansalaisia. Näihin kuuluvat myös tutkijat, jotka tapaamisen ajankohtana tekevät tutkimustyötä jäsenvaltioiden ja ohjelmaan assosioituneiden maiden ulkopuolella sijaitsevilla laboratorioissa tai laitoksissa. Ulkopuolisten maiden kansalaiset voivat saada tukea, jos he ovat asuneet yhteisön alueella vähintään viiden viime vuoden ajan tai jos heidät on kutsuttu tieteellisen tapaamisen keskeiseksi puhujaksi tai tieteelliseksi järjestäjäksi. Tapaamisten järjestäjien on pyrittävä edistämään naispuolisten tutkijoiden osallistumista.

Hakukelpoisuus

Tukea voidaan myöntää neljälle erityyppiselle korkean tason tieteelliselle tapaamiselle tai tapaamisten sarjalle taikka eri tyyppisten tapahtumien yhdistelmille:

- eurooppalaisille konferensseille, joihin kokoontuu sekä kokeneita että nuoria tutkijoita ja joiden tavoitteena on edistää tiedettä sekä kouluttaa nuoria tutkijoita. Tällaiset konferenssit voivat yleensä kestää enintään seitsemän päivää ja niihin voi osallistua enintään 150 osanottajaa;
- eurooppalaisille kursseille, työpajoille ja kesäkursseille, jotka antavat kokeneille tutkijoille tilaisuuden välittää tietämystään ja kokemustaan eurooppalaisten tutkijoiden nuoremmalle polvelle. Tällaiset tapahtumat voivat yleensä kestää enintään 30 päivää, ja niihin voi osallistua enintään 50 (kurssit ja työpajat) tai 150 (kesäkurssit) tutkijaa;
- suurille konferensseille, joihin osallistuu yli 150 osallistujaa;
- uudenlaisille tieteellisten tapaamisten muodoille, kuten elektronisen verkon välityksellä järjestettäville virtuaalikonferensseille, -kursseille ja -työpajoille tai nk. PhD-tapaamisille eli nuoren polven tutkijoiden ikäisilleen kollegoille järjestäville tapaamisille. Jotta vuorovaikutus olisi mahdollista reaaliajassa, osallistujia kannustetaan käyttämään nimenomaan laajakaistaverkkoja.

Tuen myöntäminen tapahtumille edellyttää, että ne järjestetään jäsenvaltiossa tai ohjelmaan assosioituneessa valtiossa. Tukea ei myönnetä tapahtumille, joiden tavoitteena on tuottaa taloudellista voittoa tai jotka järjestetään kuuden kuukauden kuluessa tapahtumia koskevien ehdotusten vastaanottamisen määräajasta.

Arviointiperusteet

Tuettavien korkean tason tieteellisten tapaamisten valinnassa sovelletaan seuraavia perusteita:

- ehdotetun aiheen yleinen kiinnostavuus tiedeyhteisön kannalta
- tapaamisen ohjelmaehdotuksen taso

- tapaamisen merkitys nuorten eurooppalaisten tutkijoiden koulutuksen kannalta
- tapaamisten eurooppalainen lisäarvo.

Yhteisön rahoitus

Korkean tason tieteellisiä tapaamisia rahoitetaan liitännäistoimenpiteinä. Yhteisön rahoituksen tarkoituksena on kattaa eri kululuokkia seuraavasti:

- (A) jäsenvaltiossa tai ohjelmaan assosioituneessa valtiossa tapaamisen ajankohtana työskentelevien nuorten tutkijoiden osallistumiskulut (matkat, oleskelu ja osallistumismaksut) 100 prosenttiin asti
- (B) jäsenvaltioiden ja ohjelmaan assosioituneiden valtioiden ulkopuolella tapaamisen ajankohtana työskentelevien tutkijoiden osallistumiskulut (matkat, oleskelu ja osallistumismaksut) 100 prosenttiin asti
- (C) keskeisiksi puhujiksi tai tieteellisiksi järjestäjiksi kutsuttujen henkilöiden osallistumisesta aiheutuvat kulut (matkat ja oleskelu) 50 prosenttiin asti
- (D) järjestämisestä aiheutuvat kulut (tilojen ja laitteiden vuokrat, tiedottaminen, koulutusta varten tarvittavien materiaalien hankinta jne.).

Erityyppisille tukikelpoisille tapaamisille myönnetään yhteisön rahoitusta seuraavasti:

- eurooppalaiset konferenssit, kurssit, työpajat ja kesäkurssit: kululuokat A, B, C ja D;
- suuret konferenssit: luokka A;
- uudenlaiset tieteelliset tapaamiset: luokka D (virtuaalikonferenssit), luokat A, B ja D (PhD-tapaamiset).

Tapaamisten järjestäjien kanssa tehtävien sopimusten arvo on yleensä enintään 0,280 miljoonaa euroa ja enintään 0,050 miljoonaa euroa kutakin sopimukseen kuuluvaa tapahtumaa kohti. Suurempia rahoitusmääriä myönnetään vain erittäin perustelluissa tapauksissa.

C.2 PALKINNOT ENSILUOKKAISESTA TUTKIMUSTYÖSTÄ

Palkinnoilla annetaan julkista tunnustusta sekä näkyvyyttä eurooppalaisille tutkijoille, jotka ovat saavuttaneet eurooppalaisen tutkimusyhteistyön avulla huomattavia tieteellisiä tai teknologisia tuloksia. Lisäksi palkitaan nuoria koululaisia ja opiskelijoita, jotka ovat tehneet merkittävää tieteellistä työtä. Tarkoituksena on motivoida nuoria jatkamaan työtä Euroopan tieteen ja teknologian tulevaisuuden hyväksi sekä kannustaa myös muita samanikäisiä kiinnostumaan tieteestä ja tutkimuksesta.

Palkinto-/kilpailutyyppejä on kolme¹⁴:

¹⁴ Arviointimenettelyt ja -perusteet, niiden suhteelliset painotukset mukaan luettuina, selostetaan yksityiskohtaisesti viidennen puiteohjelman hanke-ehdotusten arviointia koskevan oppaan tarkistetussa versiossa, jonka komissio on laatinut.

Descartes-palkinto huomattavista tieteellisistä ja teknologisista saavutuksista, jotka perustuvat eurooppalaiseen tutkimusyhteistyöhön;

Arkhimedes-palkinto perustutkintoa suorittaville Euroopan korkeakoulujen opiskelijoille, jotka ovat kehittäneet omaperäisiä tieteellisiä ideoita tai konsepteja Euroopan tieteen kehityksen kannalta olennaisilla aloilla;

nuorten tutkijoiden EU-kilpailu, johon voivat osallistua 15–20-vuotiaat tieteellisesti lahjakkaat nuoret.

DESCARTES-PALKINTO

Osallistujat

Palkintokilpailuun voivat osallistua tutkijat, jotka ovat saaneet aikaan merkittäviä tieteellisiä tai teknologisia tuloksia eurooppalaisen tutkimusyhteistoiminnan avulla.

Hakukelpoisuus

Descartes-palkintoa voivat hakea hankeryhmän jäsenet itse tai palkintoehdokkuutta koskevia ehdotuksia voivat tehdä hankeryhmän puolesta ulkopuoliset toimijat. Hakemuksia voivat jättää ainoastaan oikeussubjektit.

Palkintoehdokkaiksi kelpuutettavien luonnollisten henkilöiden on oltava jäsenvaltion tai ohjelmaan assosioituneen valtion kansalaisia tai heidän on täytynyt asua yhteisön alueella vähintään viiden viimeksi kuluneen vuoden ajan. Oikeushenkilöiden on puolestaan oltava jäsenvaltioon tai assosioituneeseen valtioon sijoittautuneita.

Kilpailuun voivat osallistua kaikkien tieteellisen tutkimuksen alojen, myös yhteiskunta- ja taloustieteiden, edustajat.

Kilpailuun arvioitaviksi ilmoitettujen hankkeiden on oltava eurooppalaisia yhteistoimintahankkeita, joissa on mukana jäsenvaltioihin tai ohjelmaan assosioituneisiin valtioihin sijoittautuneita tutkimusryhmiä. Vähimmäisvaatimus on kaksi toisistaan riippumatonta oikeussubjektia, jotka ovat sijoittautuneet kahteen eri jäsenvaltioon tai yhteen jäsenvaltioon ja yhteen assosioituneeseen valtioon.

Arviointiperusteet

Palkinnot myönnetään hankkeille, jotka ovat parhaita seuraavien kriteerien perusteella:

- **Tieteellinen laadukkuus:** saavutettujen tulosten laatu; myötävaikutus keskeisten tieteellisten ja teknologisten kysymysten ratkaisemiseen; innovatiivisuuden aste sekä vaikutus tieteen nykytason kannalta.
- **Eurooppalainen lisäarvo:** valtioiden rajat ylittävän yhteistyön laatu sekä toistaan täydentävän asiantuntemuksen ja toisiaan täydentävien resurssien yhdistäminen, tulosten merkittävyys tutkimusta ja teknologista kehittämistä koskevien yhteisön politiikkojen ja painopisteiden kannalta.

Valinta

Kilpailua varten nimitetään palkintolautakunta, joka koostuu maineikkaista yliopistojen, yritysten ja julkisen elämän edustajista ja kattaa mahdollisimman laajasti eri tieteenalat. Palkintolautakuntaa avustavat asiantuntijapaneelit. Kolmannes palkintolautakunnan jäsenistä vaihtuu vuosittain.

Descartes-palkintoa myönnettäessä noudatetaan seuraavaa kaksivaiheista valintamenettelyä.

Ensiksi kaikki osallistumiskelpoiset hankkeet annetaan asianomaisten asiantuntijapaneelien arvioitaviksi. Paneelit suorittavat esivalinnan ja ehdottavat parhaina pitämiään hankkeita jatkoon. Ne perustelevat valintansa sekä valittujen hankkeiden laadun että määrän osalta ja laativat kustakin valitusta hankkeesta lyhyen raportin. Tämän jälkeen luettelo jatkoon päässeistä hankkeista annetaan palkintolautakunnalle, joka päättää Descartes-palkinnon myöntämisestä joko yhdelle tai useammille palkintoehdokkaista.

Päättyessään jaettavien palkintojen lopullisesta määrästä palkintolautakunta ottaa huomioon erityisesti arviointiperusteet sekä käytettävissä olevan rahoituksen.

Yhteisön rahoitus

Palkinnot rahoitetaan liitännäistoimenpiteitä varten varatuista varoista. Yhteisön rahoitus kattaa:

- rahapalkinnot ja/tai muut vastaavat tunnustukset, jotka komissio jakaa parhaille osallistujille (palkintorahat edellytetään käytettävän tieteen ja teknologian edistämiseen). Rahapalkintojen ohjeellinen määrä on 50 000 euroa kutakin palkittuun hankkeeseen osallistuvaa tutkimusryhmää kohti.
- palkintotilaisuuden valmistelujen ja käytännön järjestelyjen kustannukset 100 prosenttiin asti.

ARKHIMEDES-PALKINTO

Osallistujat

Palkintokilpailuun voivat osallistua perustutkintoa suorittavat Euroopan korkeakoulujen opiskelijat.

Hakukelpoisuus

Arkhimedes-palkintoa voivat hakea asianomaiset opiskelijat itse tai palkintoehdokkautta koskevia ehdotuksia voivat tehdä opiskelijoiden puolesta ulkopuoliset toimijat. Hakemuksia voivat jättää ainoastaan oikeussubjektit.

Palkintoehdokkaiden on oltava luonnollisia henkilöitä (jos kyseessä on ryhmä, hakukelpoisuutta koskevia sääntöjä sovelletaan kaikkiin ryhmän jäseniin), jotka:

- ovat yhteisön jäsenvaltion tai ohjelmaan assosioituneen valtion kansalaisia tai jotka ovat asuneet yhteisön alueella vähintään viiden viimeksi kuluneen vuoden ajan, ja
- ovat kirjoilla jäsenvaltioon tai ohjelmaan assosioituneeseen maahan sijoittautuneessa korkeakouluasteen oppilaitoksessa, ja
- suorittavat yliopiston (tai vastaavan korkeakoulun) opintoja, jotka johtavat sellaiseen perus- tai muuhun vastaavaan tutkintoon, joka oikeuttaa heidät suoraan tohtorin- tai muun vastaavan tutkinnon suorittamiseen.

Lukuvuonna 2000–2001 ehdolle asetettujen tieteellisten ja teknologisten saavutusten tulee olla merkittäviä jonkin ehdotuspyynnössä yksilöidyn aihepiirin tai tutkimuskohteen kannalta ja niiden on oltava jonkin tunnustetun tieteellisen laitoksen hyväksymiä. Toisen Arkhimedes-palkintokilpailun neljä erityistä tutkimuskohdetta/aihepiiriä ovat "Ratkaisuja vammaisten auttamiseksi", "Aavikoituminen ja kuivuus", "Yhteiskunta- ja taloustieteiden matemaattiset mallit" ja "Luonnosta saatavat uudet lääkkeet".

Arviointiperusteet

Palkinnot myönnetään hankkeille, jotka ovat parhaita seuraavien kriteerien perusteella:

- **Tieteellinen laadukkuus:** saavutettujen tulosten laatu, luovuus, tulosten omaperäisyys asianomaisen aihepiiriin tai tutkimuskohteen kannalta.
- **Eurooppalainen ulottuvuus/lisäarvo:** tulosten merkittävyys Euroopan tasolla; hankkeet, jotka voidaan osoittaa eurooppalaisen yhteistyön tuloksiksi, saavat lisätunnustuksen.

Valinta

Kilpailua varten nimitetään palkintolautakunta, joka koostuu maineikkaista yliopistojen, yritysten ja julkisen elämän edustajista ja kattaa mahdollisimman laajasti eri tieteen ja teknologian alat. Palkintolautakuntaa avustavat asiantuntijapaneelit. Kolmannes palkintolautakunnan jäsenistä vaihtuu vuosittain.

Arkhimedes-palkintoa myönnettäessä noudatetaan kaksivaiheista menettelyä. Ensiksi kaikki osallistumiskelpoiset hankkeet annetaan asianomaisten asiantuntijapaneelien arvioitaviksi. Paneelit suorittavat esivalinnan ja ehdottavat parhaina pitämiään hankkeita jatkoon. Ne perustelevat valintansa sekä valittujen hankkeiden laadun että määrän osalta ja laativat kustakin valitusta hankkeesta lyhyen raportin. Tämän jälkeen luettelo jatkoon päässeistä hankkeista annetaan palkintolautakunnalle, joka päättää Arkhimedes-palkinnon myöntämisestä joko yhdelle tai useammille palkintoehdokkaista.

Päättäessään jaettavien palkintojen lopullisesta määrästä palkintolautakunta ottaa huomioon erityisesti arviointiperusteet sekä käytettävissä olevan rahoituksen.

Yhteisön rahoitus

Palkinnot rahoitetaan liitännäistoimenpiteitä varten varatuista varoista. Yhteisön rahoitus kattaa:

- rahapalkinnot ja/tai muut vastaavat tunnustukset, jotka komissio jakaa parhaille osallistujille; rahapalkinnot koostuvat voittajille myönnettävistä varoista, joita näillä on oikeus käyttää tulevan tieteellisen uransa tukemiseen ja kehittämiseen. Palkintojen ohjeellinen määrä on 50 000 euroa kutakin hanketta kohti.
- palkintotilaisuuden valmistelujen ja käytännön järjestelyjen kustannukset 100 prosenttiin asti.

NUORTEN TUTKIJOIDEN EU-KILPAILU

Osallistujat

Tähän kilpailuun osallistuvat oikeussubjektit, jotka järjestävät vastaavanlaisia kansallisia kilpailuja, sekä nuoret, joiden hankkeet ovat olleet voitokkaita tällaisessa kansallisessa kilpailussa.

Varsinaisia kilpailijoita ovat nuoret tutkijat, jotka ovat voittaneet jonkin pääpalkinnoista kansallisessa nuorten tutkijoiden kilpailussa.

Hakukelpoisuus

Kilpailijat, jotka saavat asettaa hankkeensa palkintoehdokkaaksi EU-kilpailuun, valitsee vastaavan kansallisen kilpailun palkintolautakunta. Edellytyksenä on, että kilpailijat ovat voittaneet jonkin pääpalkinnoista kansallisessa kilpailussa.

Nuorten tutkijoiden EU-kilpailuun voivat osallistua jäsenvaltiot, ohjelmaan assosioituneet valtiot sekä maat, joiden hallituksen kanssa komissio on tehnyt sopimuksen osallistumisesta kilpailuun.

Kilpailuun voidaan lähettää ehdotuksia kaikista Euroopan maista, joissa järjestetään nuorten tutkijoiden kilpailu. Mukaan hyväksytään kuitenkin vain niiden järjestäjäorganisaatioiden ehdokkaat, jotka voivat esittää riittävät todisteet siitä, että i) ne ovat järjestäneet tasapuolisen, avoimen ja oikeudenmukaisen kansallisen esivalinnan, ii) niiden järjestämä kilpailu kattaa kaikki tieteellisen tutkimuksen alat ja iii) organisaation toiminnalla on kyseisen maan asianomaisen ministeriön virallinen hyväksyntä.

Palkintoehdokkaiksi hyväksytään ainoastaan ne, jotka EU-kilpailun järjestämisen ajankohtana:

- ovat jäsenvaltiossa tai ohjelmaan assosioituneessa valtiossa valittuja luonnollisia henkilöitä
- ovat 15–20-vuotiaita
- ovat opiskelleet enintään yhden vuoden korkeakoulussa
- ovat voittaneet jonkin pääpalkinnoista kansallisessa nuorten tutkijoiden kilpailussa
- eivät ole aiemmin osallistuneet millään hankkeella nuorten tutkijoiden EU-kilpailuun.

Ehdotetut hankkeet voivat koskea kaikkia tieteellisen tutkimuksen aloja. Kyseeseen tulevat sekä yksittäisten henkilöiden että enintään kolmen henkilön muodostamien ryhmien hankkeet. Ryhmien osalta ikää ja koulutusta koskevia sääntöjä sovelletaan kaikkiin ryhmän jäseniin.

Arviointiperusteet

Voittajat valitaan hankkeiden **tieteellisen laadukkuuden** perusteella. Olennaisia tekijöitä ovat seuraavat: omaperäisyys ja luovuus perusongelman määrittämisessä ja lähestymistavan valinnassa; hankkeen suunnittelussa ja toteutuksessa osoitettu taito, huolellisuus ja perusteellisuus; hankkeen johdonmukainen toteutus ideavaiheesta työn päätökseen asti; tulosten tulkinna ja esittämisen loogisuus ja selkeys; hankkeen kuvauksen taso sekä kilpailijan kyky keskustella hankkeesta palkintolautakunnan jäsenten kanssa.

Arviointiperusteita sovellettaessa otetaan huomioon kilpailijoiden ikä ja koulutustaso.

Valinta

Palkintolautakunta arvioi ensin hankkeet ja laatii arvioinnin perusteella alustavan paremmuusluettelon. Tämän jälkeen kilpailijoiden on esiteltävä oma hankkeensa kilpailutilaisuudessa. Palkintolautakunnan jäsenet voivat tässä vaiheessa tarkistaa esittelyjen perusteella alkuperäistä arviointiaan sekä haastatella tarkemmin kilpailijoita tai keskustella heidän kanssaan.

Tämän jälkeen palkintolautakunta tekee lopullisen päätöksensä ja antaa luettelon voittajista.

Palkintolautakunta koostuu eri osallistujamaiden tutkijoista ja kattaa mahdollisimman laajasti eri tieteenalat. Lautakunnalle valitaan vuosittain puheenjohtaja. Lautakunnan jäsenistä kolmannes vaihtuu vuosittain.

Nuorten tutkijoiden EU-kilpailun käytännön järjestelyt on määritetty yksityiskohtaisesti kilpailua koskevissa säännöissä.

Yhteisön rahoitus

Palkinnot rahoitetaan liitännäistoimenpiteitä varten varatuista varoista. Yhteisön rahoitus kattaa:

- rahapalkinnot ja/tai muut vastaavat tunnustukset, jotka komissio jakaa parhaille osallistujille; mainitut rahapalkinnot ovat suuruudeltaan 5 000 euroa (ensimmäinen palkinto); 3 000 euroa (toinen palkinto) ja 1 500 euroa (kolmas palkinto), ja kukin palkinto myönnetään kolme kertaa;
- palkintotilaisuuden valmistelujen ja käytännön järjestelyjen kustannukset 100 prosenttiin asti.

C.3 YLEISÖN TIETOISUUDEN LISÄÄMINEN

Päätavoitteena on lisätä yleisön tietämystä etenkin eurooppalaisten tutkimusohjelmien yhteydessä toteutetusta tutkimustoiminnasta ja teknologisesta kehittämisestä ja kaventaa näin eurooppalaisen tieteen ja suuren yleisön välistä kuilua. Tällä pyritään siihen, että Euroopan kansalaiset ymmärtäisivät paremmin yhtäältä tieteen ja tutkimuksen hyödylliset vaikutukset jokapäiväiseen elämään ja toisaalta tieteen ja teknologisen kehittämisen rajoitukset sekä mahdolliset seuraukset. Lisäksi toiminnan tavoitteena on tuoda tutkijoiden tietoon suurta yleisöä askarruttavia kysymyksiä ja aiheita.

Toiminnan on mahdollisuuksien mukaan perustuttava kansalliseen toimintaan ja täydennettävä sitä.

Osallistujat

Tähän toimintaan voivat osallistua johonkin jäsenvaltioon tai ohjelmaan assosioituneeseen valtioon sijoittautuneet oikeussubjektit, jotka: harjoittavat ammattimaista tiedeviestintää ja tieteestä tiedottamista, kehittävät tiedettä koskevaan yleisön tietoisuuteen liittyviä toimia ja pyrkivät lisäämään alan tuntemusta tai osallistuvat punnitun ja todenmukaisen tieteellisen tiedon puolueettomaan levittämiseen, tunnetuksi tekemiseen ja käyttöön. "Tiedeviestintää" voivat harjoittaa muun muassa tiedotusvälineet, opetusmateriaalin tuottajat, tiede- ja teknologiamuseot, tieteeseen liittyvien sähköisten tietopalvelujen tarjoajat jne.

Hakukelpoisuus

Tuettavat toimet:

- Ehdotuksia aihepiirikohtaisiksi verkoiksi, joissa vaihdetaan kokemuksia, tietämystä, taitotietoa ja tietoa parhaista käytänteistä. (Aihepiirikohtaisten verkkojen toiminnan olisi jatkuttava kahdesta kolmeen vuotta.)

Etusija annetaan verkoille, joissa on mukana vähintään viisi toisistaan riippumatonta yhteistyökumppania vähintään kolmesta jäsenvaltiosta tai assosioituneesta valtiosta. Vähintään yhden yhteistyökumppanin on oltava sijoittautunut johonkin jäsenvaltioon.

- Ehdotuksia liitännäistoimenpiteiksi, jotka koskevat parhaiden käytänteiden testausta, uusien lähestymistapojen esittelyä, menetelmäanalyysia ja

Euroopan tiede- ja teknologiaviikon (ks. jäljempänä) osalta tieteen ja teknologian suoraa esittelyä yleisölle.

Etusija annetaan liitännäistoimenpiteille, joissa on mukana vähintään kolme toisistaan riippumatonta yhteistyökumppania vähintään kolmesta jäsenvaltiosta tai assosioituneesta valtiosta. Vähintään yhden yhteistyökumppanin on oltava sijoittautunut johonkin jäsenvaltioon. Liitännäistoimenpiteet, joissa on mukana vähemmän yhteistyökumppaneita, voivat olla tukikelpoisia, jos niiden toteuttajat sitoutuvat tuottamaan siirrettävissä olevia tuloksia, joita kyseisen hankkeen ulkopuoliset toimijat voivat käyttää.

Arviointiperusteet

Ehdotuksia arvioitaessa ja yhteisön tuen saajia valittaessa sovelletaan seuraavia puiteohjelmasta tehdyssä päätöksessä lueteltuja perusteita:

- tieteellinen ja teknologinen arvo sekä innovatiivisuus
- yhteisön tasolla saatava lisäarvo ja EU:n politiikkoja edistävä vaikutus
- yhteisön sosiaalisten tavoitteiden edistäminen
- voimavarat, kumppanuudet ja hallinto.

Ehdotukset voivat koskea uusia hankkeita tai aloitteita, jotka ovat edellä lueteltujen kriteerien mukaisia, tai vaihtoehtoisesti sellaista toimintaa, jossa tavoitteena on laajentaa onnistuneita kansallisia hankkeita Euroopan tasolle.

Painopisteet vuonna 2001

Ehdotusten tulee koskea yhtä tai useampaa seuraavista aloista:

• Ala 1: Vuoropuhelu kansalaisten kanssa

Tavoite: Niiden mekanismien tutkiminen, joilla kansalaiset saataisiin mukaan tiedepolitiikasta käytävään keskusteluun tavoitteena määritellä keinot kokemusten jakamiseksi ja yleistämiseksi Euroopassa.

Ehdotuksissa voidaan hyödyntää paikallisista tai kansallisista aloitteista saatuja kokemuksia. Aloitteet voivat koskea esimerkiksi:

- kansalaisten kuulemista deliberative polling -menetelmällä
- pysyviä neuvoa-antavia paneeleja
- toimintaryhmiä
- kansalaisten lautakuntia
- konsensuskonferensseja
- eturyhmien vuoropuheluja
- Internet-vuoropuheluja

Ehdotus voi koskea kaikkia tieteellisen tutkimuksen osa-alueita yhteiskunta- ja taloustieteet mukaan luettuina, mutta ehdotuksen on oltava suoraan yhteydessä maallikkoyleisöä kiinnostaviin aiheisiin.

• Ala 2: Tiedotusvälineiden ja tieteen tiedottajien tehtävä

Tavoite: Niiden mekanismien ja kanavien arvioiminen, joiden välityksellä suuri yleisö ja erityisesti nuoriso saavat tieteeseen liittyvää tietoa; parhaiden käytänteiden tunnistaminen ja niiden uusien lähestymistapojen kehittäminen ja esittely, joilla parannetaan tieteeseen liittyvän tiedon välittämistä. Tärkeimpiä kiinnostuksen kohteita ovat yleislehdet, televisio, Internet, suuren yleisön tiedemuseot ja tiedekeskukset.

Erityistä huomiota on kiinnitettävä tekijöihin, jotka koskevat asiaan liittyviä ammatteja (tutkijat, tieteen tiedottajat ja kommentoijat, tiedetoimittajat ja tieteelliset kirjoittajat, tiedepolitiikan laatijat) ja jotka muokkaavat tieteen kuvaa ja tieteen roolia yhteiskunnassa.

• **Ala 3: Euroopan tiede- ja teknologiaviikko marraskuussa 2002**

Tavoite: Toiminnalla on osoitettava ja selitettävä tieteen, sen käytön ja sen sovellusten vaikutuksia Euroopan kansalaisten jokapäiväiseen elämään kansalaisten kannalta ymmärrettävällä tavalla. Ehdotukset voivat koskea kaikkia tieteellisen tutkimuksen osa-alueita yhteiskunta- ja taloustieteet mukaan luettuina, mutta ehdotuksissa on esitettävä toiminnasta aiheutuvat edut Euroopan tasolla.

Ehdotukset voivat koskea:

- kansallisella tasolla alulle saatettujen hankkeiden (esimerkiksi yhteistyöhankkeet, kilpailut) yhdistämistä Euroopan tasolla
- sellaisten tapahtumien tai hankkeiden (esimerkiksi tieteelliset näyttelyt, videot, ohjelmat) käynnistäminen, joita myöhemmin toteutetaan kansallisella tasolla
- sellaisten olennaisesti eurooppalaisten tapahtumien tai hankkeiden käynnistäminen, joilla ei ole selkeää kansallista foorumia tai joiden mahdollisuuksia voidaan paremmin kehittää kansainvälisellä tasolla
- komission omia aloitteita täydentäviä hankkeita Euroopan kansalaisten tutustuttamiseksi yhteisön tutkimusohjelmien tavoitteisiin

Mahdolliset toimeksisaajat, joiden ehdottamat Euroopan tiede- ja teknologiaviikkoa koskevat hankkeet on valittu rahoitettaviksi, kutsutaan koordinoitaviksi (tai -kokouksiin) Brysseliin ennen sopimusten viimeistelyä, jotta voidaan sopia molemminpuolisesti sitova aikataulu, viikon tarkka ajankohta (suunniteltu marraskuulle 2002) ja muut asiat, jotka liittyvät viikon onnistuneeseen toteuttamiseen. Esitettävien ehdotusten valmistelu-aika saa olla kokonaisuudessaan enintään yhdeksän kuukautta.

Yhteisön rahoitus

Aihepiirikohtaisia verkkoja ja liitännäistoimenpiteitä rahoitetaan niitä koskevien vakiosopimusten viimeisimmässä versiossa vahvistetuilla ehdoilla, jotka koskevat hankkeiden tukikelpoisia kustannuksia (ks. <http://www.cordis.lu/fp5/mod-cont.htm>).

KOORDINOINTI MUIDEN PUITEOHJELMAN TOIMIEN KANSSA

Toimintaa koordinoidaan tiiviisti siihen liittyvien, puiteohjelman muilla osa-alueilla toteutettavien toimien kanssa. Näin pyritään huolehtimaan siitä, että noudatettavat lähestymistavat ovat yhdenmukaisia ja täydentävät toisiaan erityisesti määritettäessä tieteen ja teknologian aloja, joilla voi olla erityisen mielenkiintoista ja lupaavaa toteuttaa kohdennettuja toimia yleisön tietoisuuden lisäämiseksi.

OHJEELLINEN AIKATAULU¹⁵

Ehdotus- pyyntö julkaistaan	Ehdotusten viimeinen vastaanotto- päivä	Ensimmäisten sopimusten oletettu teko aika	Alat, jotka ehdotuspyyntö kattaa	Hanketyypit, jotka ehdotuspyyntö kattaa	Ohjeell. rahoitus: % myönnettävästä kokonais- rahoituksesta
16/03/99 ¹⁶	02/06/99	lokakuu 1999	kaikki	Korkean tason tieteelliset tapaamiset	20
	01/02/00	kesäkuu 2000	kaikki	Korkean tason tieteelliset tapaamiset	20
	01/02/01	heinäkuu 2001 (*)	kaikki	Korkean tason tieteelliset tapaamiset	20
	01/02/02	heinäkuu 2002 (*)	kaikki	Korkean tason tieteelliset tapaamiset	11
01/12/99	17/03/00	marraskuu 2000	kaikki	Descartes-palkinto	2
04/12/00	06/04/01	marraskuu 2001	kaikki	Descartes-palkinto	2
03/12/01	05/04/02	marraskuu 2002	kaikki	Descartes-palkinto	2
01/12/99	29/06/00	joulukuu 2000	tietyt aihepiirit	Arkhimedes-palkinto	1.5
04/12/00	29/06/01	joulukuu 2001	tietyt aihepiirit	Arkhimedes-palkinto	1.5
03/09/01	15/03/02	kesäkuu 2002	tietyt aihepiirit	Arkhimedes-palkinto	1.5
16/03/99	02/06/99	helmikuu 2000	T&T-viikko, yhteistyöverkot	Yleisön tietoisuuden lisääminen	5
15/01/00	15/04/00	lokakuu 2000	kaikki	Yleisön tietoisuuden lisääminen	4
07/04/01	02/07/01	joulukuu 2001	kaikki	Yleisön tietoisuuden lisääminen	4
15/01/02	15/04/02	lokakuu 2002	kaikki	Yleisön tietoisuuden lisääminen	4

Huom: (*) Tapahtuma on tukikelpoinen, jos se pidetään aikaisintaan seuraavan kuukauden aikana.

¹⁵ Toiminnasta vastaava pääjohtaja voi aikaistaa tai lykätä ehdotuspyynnön julkaisemista yhdellä kuukaudella. Tällaisessa tapauksessa *Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä* julkaistaan alkuperäisen suunnitelman mukaisena ehdotuspyynnön julkaisupäivänä ilmoitus, jossa ilmoitetaan uudet päivämäärät. Komissio pidättää oikeuden olla käyttämättä kokonaisuudessaan kutakin ehdotuspyyntöä varten varattua rahoitusmäärää. Toiminnasta vastaava pääjohtaja voi julkaista toisen ehdotuspyynnön, jos ensimmäisen ehdotuspyynnön perusteella saadut ehdotukset eivät mahdollista ohjelman tavoitteiden saavuttamista.

¹⁶ Ehdotuspyyntöjä julkaistaan vain yksi, ja tämä ehdotuspyyntö on voimassa ehdotusten viimeiseen arviointikertaan asti. Ehdotuksia voi jättää milloin tahansa ennen kyseistä päivää. Jätetyt ehdotukset arvioidaan säännöllisin väliajoin. "Ehdotusten viimeinen vastaanottopäivä" tarkoittaa siihenastisten ehdotusten koontipäivää, jonka jälkeen suoritetaan tietyn ehdotuserän arviointi.

D. AVAINTOIMINTO: SOSIOEKONOMISEN TIETOPOHJAN PARANTAMINEN

TAVOITTEET JA TUTKIMUSAIHEET

Tämän avaintoiminnon tavoitteena on lisätä tietämystä eurooppalaisessa yhteiskunnassa tapahtuvista rakenteellisista muutoksista, jotta voitaisiin löytää muutoksenhallinnan keinoja ja saada Euroopan kansalaiset osallistumaan entistä aktiivisemmin tulevaisuutensa muokkaamiseen. Tämä edellyttää muutosten takana olevien tärkeimpien kehityssuuntausten sekä teknologian, työllisyyden ja yhteiskunnan välisten suhteiden analysointia, yhteistoimintaan osallistumisen mekanismien uudelleenarviointia kaikilla hallinnon tasoilla ja kasvua, työllisyyttä ja sosiaalista ja taloudellista yhteenkuuluvuutta edistävien uusien kehitysstrategioiden laatimista.

AVAINTOIMINNON TOTEUTTAMISSTRATEGIA

Toteuttamisstrategian keskeisiä osatekijöitä ovat:

- * yleisten puitteiden määrittäminen tutkimuksen tieteellisten ja politiikkaan liittyvien suuntaviivojen määrittelyä varten. Puitteisiin sisältyvien tutkimusaiheiden tarkoituksena on antaa tiedeyhteisölle vankka kiinnekohta ja selkeät ohjeet siitä, mitkä ovat ne peruskysymykset, joihin tutkimuksessa on pureuduttava. Yleiset puitteet muodostavat myös perustan kunkin ehdotuspyynnön ensisijaisten tutkimustehtävien valinnalle;
- * vuoropuhelumekanismin luominen tutkijoiden, päätöksentekijöiden ja komission välille. Tähän kuuluvat viralliset kuulemismenettelyt ja työpajojen ja seminaarien muodossa tapahtuva jatkuva vuorovaikutus näiden toimijoiden kesken sekä liitännäistoimenpiteiden tarkoituksenmukainen käyttö ja tiedon levittäminen. Vuoropuhelua käydään laajasti kaikissa avaintoiminnon toteutuksen vaiheissa: kunkin ehdotuspyynnön tutkimustehtäviä määritettäessä, tutkimushankkeita seurattaessa, tutkimustuloksia hyödynnettäessä sekä konkreettisia politiikan vaihtoehtoja yksilöitäessä;
- * ehdotuspyynnöt, jotka ovat tämän avaintoiminnon keskeinen tutkimuksen toteuttamisen väline. Eri ehdotuspyyntöjen tutkimustehtävät koskevat yleisiin puitteisiin sisältyviä kysymyksiä, ja niiden määrittämistä ohjaa tiedeyhteisön ja päätöksentekijöiden kanssa käytävä vuoropuhelu;
- * tulosten levittämistoimien organisointi: avaintoiminnon onnistuminen on viime kädessä kiinni siitä, miten tehokkaasti tutkimustuloksia levitetään ja hyödynnetään. Tehokkaaseen hyödyntämiseen pyritään ryhmittämällä hankkeita niiden yhteisten aihepiirien mukaan sekä laatimalla päätöksentekijöitä varten selvityksiä, joissa esitellään vaihtoehtoisia toimintamalleja. Tulosten levittämisessä käytettäviä toimia ovat muun muassa työpajat, julkaisut sekä asiaankuuluvien tietokantojen luominen.

SUORITTEET

Toteuttamalla avaintoiminto pyritään:

1. aktivoimaan Euroopan yhteiskuntatieteiden tiedeyhteisöä sekä kysymysten kannalta olennaisia humanististen tieteiden aloja, lisäämään yhteistyötä ja verkottumista sekä kehittämään Euroopan yhteiskuntatieteellisen tutkimuksen infrastruktuuria; yksittäisiä suoritteita ovat:

- raportti siitä, miten tällä avaintoiminnolla on edistetty eurooppalaisen yhteiskuntatieteiden tiedeyhteisön luomista
 - tietokanta EU:ssa käynnissä olevasta tutkimuksesta, joka koskee tähän avaintoimintoon kuuluvia tutkimusaiheita
 - arviointi tämän avaintoiminnon vaikutuksista Euroopan yhteiskuntatieteellisen tutkimuksen infrastruktuurin kehittymiseen;
2. "eurooppalaistamaan" sosioekonomista tutkimusta, edistämään erityisesti Eurooppaa koskevia sosioekonomisia kysymyksiä käsittelevää tutkimusta sekä kehittämään paikallisiin, alueellisiin ja kansallisiin tietoihin perustuvia vertailevia analyysejä; yksittäisiä suoritteita ovat:
- entistä parempi tutkimustuki EU:n tärkeimpien politiikkojen muotoilulle
 - sosioekonomisten näkökohtien sisällyttäminen entistä tiiviimmin EU:n tason TTK- ja muihin politiikkoihin;
3. levittämään ja hyödyntämään tutkimuksen tuloksia ja tähän liittyen lisäämään vuoropuhelua tutkijoiden ja päätöksentekijöiden välillä sekä saattamaan tulokset Euroopan kansalaisten käyttöön siten, että ne ovat entistä helpommin saatavilla ja käyttökelpoisemmassa muodossa¹⁷; yksittäisiä suoritteita ovat:
- avaintoiminnon yhteydessä laadittavien raporttien saatavuuden parantaminen käyttämällä apuna dokumentaatiokeskuksia ym.
 - selvitysten laatiminen siitä, mitä vaihtoehtoisia toimintamalleja päätöksentekijöillä on käytettävissään, sekä työpajojen järjestäminen tutkijoiden ja päätöksentekijöiden kohtaamista varten
 - aika ajoin julkaistavat tiiviit, helppotajuiset ja yleiskieliset yhteenvedot suurta yleisöä mahdollisesti kiinnostavista tutkimustuloksista.

EHDOTUSPYYNNÖT TAVOITTEIDEN SAAVUTTAMISEKSI

Avaintoimintoon kuuluva tutkimustyö on määrä toteuttaa ehdotuspyyntöjen avulla. Tällä hetkellä on suunnitteilla vielä yksi ehdotuspyyntö, jossa pyydetäisiin ehdotuksia *TTK-hankkeista, aihepiirikohtaisista verkoista ja tutkimusinfrastruktuurien käytöstä*. Tämän kolmannen ehdotuspyynnön yksityiskohtaista sisältöä ja erityisesti sen tutkimustehtäviä ja toteuttamistapoja pohditaan parhaillaan. Ehdotuspyynnön uusia osia selostetaan yksityiskohtaisesti myöhemmin tarkistettavassa työohjelmassa. Tarkistetussa työohjelmassa otetaan lisäksi huomioon hiljattain Lissabonin Eurooppa-neuvostossa määritellyt sosiaaliset ja taloudelliset tavoitteet (osaamistalouteen siirtymisen valmistelu, eurooppalaisen yhteiskuntamallin nykyaikaistaminen, ihmisiin investoiminen ja sosiaalisen syrjäytymisen torjuminen sekä talouden hyvien näkymien

¹⁷ Jäsenvaltiot voivat saada käyttöönsä tähän avaintoimintoon kuuluvassa tutkimustyössä tuotettua tietoa siten kuin asiasta säädetään osallistumista ja tutkimustulosten levittämistä koskevista säännöistä tehdyn neuvoston päätöksen 19 artiklan 3 kohdassa. Kyseinen päätös on yhteisön perustamissopimuksen 130 j artiklan (nykyisin 167 artikla) mukainen.

säilyttäminen) sekä uudessa sosiaalipoliittisessa ohjelmassa määritellyt Euroopan unionin yhteiskunnalliset painopisteet. Lisäksi liitännäistoimenpide-ehdotuksia varten on julkaistu jatkuvasti avoinna oleva ehdotuspyyntö.

Molemmissa ehdotuspyynnöissä tutkimusaiheina ovat edellä mainitut avaintoiminnon yleiset tavoitteet.

OHJEELLINEN AIKATAULU¹⁸

Ehdotuspyyntö julkaistaan	Ehdotusten viimeinen vastaanotto-päivä	Ensimmäisten sopimusten oletettu teko aika	Alat, jotka ehdotuspyyntö kattaa	Hanketyypit, jotka ehdotuspyyntö kattaa	Ohjeell. rahoitus: % myönnettävästä kokonais-rahoituksesta
16/03/99	02/06/99	tammikuu 2000	ks. ensimmäinen ehdotuspyyntö tutkimustehtävät	TTK-hankkeet, aihepiirikohtaiset verkot	18
15/12/99	28/06/00	maaliskuu 2001	erityiset tutkimustehtävät	TTK-hankkeet, aihepiirikohtaiset verkot	33
01/09/01	15/12/01	syyskuu 2002	erityiset tutkimustehtävät	TTK-hankkeet, aihepiirikohtaiset verkot, infrastruktuuri	49

KOORDINOINTI VIIDENNEN PUITEOHJELMAN SISÄLLÄ JA MUIDEN TOIMIEN KANSSA

Koordinointi viidennen puiteohjelman sisällä. Sosioekonomista tutkimusta rahoitetaan aihepiirikohtaisista ohjelmista ja *Sosioekonomisen tietopohjan parantaminen* -avaintoiminnosta. Monialainen ohjelma *Tutkijavoimavarojen lisääminen ja sosioekonomisen tietopohjan laajentaminen* koordinoi ja tukee aihepiirikohtaisissa ohjelmissa tehtävää sosioekonomista tutkimusta kokoamalla ja levittämällä sen kannalta olennaista tietoa. Näin varmistetaan, että sosioekonominen näkökulma otetaan yhdenmukaisesti huomioon näissä ohjelmissa. Jotta kyettäisiin muiden seikkojen ohella luomaan vankka perusta tuleville toimille sosioekonomisen tutkimuksen alalla, monialaisen ohjelman yhteydessä laaditaan vuosittain raportti viidennen puiteohjelmaan sisältyvästä sosioekonomisesta tutkimuksesta. Vuotuisten raporttien laatimista varten aihepiirikohtaiset ohjelmat toimittavat tarvittavat tiedot monialaiselle ohjelmalle. Koordinointitoimien tavoitteena on myös huolehtia siitä, että monialaiseen ohjelmaan sisältyvät epäsuorat toimet täydentävät toisiaan. Avaintoiminnon toimia koordinoidaan kokoamalla epäsuorat toimet ryhmiksi yhteisten tutkimustavoitteiden ja -aiheiden perusteella. Näin saadaan synergiaetuja sekä parannetaan tutkimuksen tuloksellisuutta.

Koordinointi muiden yhteisön tutkimusohjelmien ja muiden eurooppalaisten tutkimusjärjestelmien kanssa. Sosioekonomista tutkimusta koordinoidaan myös muiden tutkimukseen liittyvien yhteisön toimien, kuten yhteiskuntatieteiden alalla

¹⁸ Toiminnasta vastaava pääjohtaja voi aikaistaa tai lykätä ehdotuspyynnön julkaisemista yhdellä kuukaudella. Tällaisessa tapauksessa *Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä* julkaistaan alkuperäisen suunnitelman mukaisena ehdotuspyynnön julkaisupäivänä ilmoitus, jossa ilmoitetaan uudet päivämäärät. Komissio pidättää oikeuden olla käyttämättä kokonaisuudessaan kutakin ehdotuspyyntöä varten varattua rahoitusmäärää. Toiminnasta vastaava pääjohtaja voi julkaista toisen ehdotuspyynnön, jos ensimmäisen ehdotuspyynnön perusteella saadut ehdotukset eivät mahdollista ohjelman tavoitteiden saavuttamista.

toteutettavien COST-toimien, sekä yhteisön koulutus- ja nuoriso-ohjelmien kanssa. Koordinointi tapahtuu ennen kaikkea kartoittamalla yhteisiä tutkimusaiheita ja painopistealueita, vaihtamalla päällekkäisyyksien välttämiseksi tietoa toteutetuista toimista sekä yksilöimällä täydentäviä toimia, joiden avulla voidaan yhdessä levittää tutkimustuloksia ja saada ne hyötykäyttöön päätöksenteon tueksi.

E. EUROOPPALAISEN TIEDE- JA TEKNOLOGIAPOLITIIKAN KEHITYKSEN EDISTÄMISTOIMET

Tämä toimintalinja koostuu kahdesta toimesta: yksittäisten poliittisten kysymysten strategisesta analyysistä ja yhteisestä tieteen, teknologian ja innovaatioiden indikaattorijärjestelmästä.

TAVOITTEET

Näiden toimien tarkoituksena on palvella joustavasti päätöksentekijöitä Euroopan tiede- ja teknologiapolitiikan kehittämisessä sekä tukea ja täydentää kansallisia ja kansainvälisiä toimia. Toimilla edistetään päätöksentekijöiden ja tutkijoiden avointa vuoropuhelua tiede- ja teknologiapolitiikan kehittämiseen liittyvistä kysymyksistä sekä näihin kysymyksiin liittyvää jatkuvaa molemminpuolista oppimisprosessia. Lisäksi niiden avulla kootaan, vertaillaan ja analysoidaan politiikan kannalta tärkeää tietoa sekä tehdään siitä synteesejä.

E.1 YKSITTÄISTEN POLIITTISTEN KYSYMYSTEN STRATEGINEN ANALYYSI (STRATA)

TAVOITTEET

Toimen tavoitteena on luoda perustaa, jonka varaan niin tutkijat kuin tutkimuksesta, teknologisesta kehittämisestä ja innovoinnista (TTKI) vastaavat päätöksentekijät voivat vuoropuhelua käyden punnita, miten eurooppalaisen TTKI-politiikan kehittämisprosessia voidaan tehostaa paikallis-, alue-, kansallisella ja kansainvälisellä tasolla. Lisäksi tavoitteena on parantaa TTKI-politiikan ja muiden siihen liittyvien politiikan alojen välistä vuorovaikutusta. Tarkoituksena on käydä keskustelua uudesta tekeillä olevasta ja/tai muuten tärkeästä akateemisesta tutkimuksesta, kehittää TTKI-politiikan toimintamalleja ja mahdollistaa hyvien toimintatapojen syntyminen.

SUORITTEET

- Euroopan kannalta: Tarkkaan punnitut TTKI-politiikan toimintamallit ja hyvät toimintatavat eurooppalaisen tieteen, teknologisen kehittämisen ja innovoinnin tehostamiseksi.
- Eurooppalaisen tutkimusalueen muodostamisen kannalta: Vahvistetut TTKI-politiikan toimintamallit kaikkia tieteen, teknologian ja innovoinnin ja niihin liittyvien politiikan alojen toimintatasoja varten eurooppalaisen tutkimusalueen yksittäisinä osatekijöinä.
- Tieteen, teknologian ja innovoinnin alojen päätöksentekijöiden kannalta: Eri toimintamallien esikuva-analyysi (benchmarking) ja TTKI-politiikan hyvien, parhaiden ja tarkoitukseen soveltuvien toimintatapojen määrittely.
- Yleisen päätöksenteon kehittämisen kannalta: TTKI-politiikan uusien kysymysten analysointi, niihin liittyvien toimintamallien kehittäminen ja yksittäisiä kysymyksiä tai yhteiskunnan taikka talouden sektoreita koskevien seurausten analysointi.
- TTKI-politiikan päätöksentekijöille suunnatut palvelut, jotka mahdollistavat näkemysten vaihdon ja parantavat koordinoitua ja/tai toimintamallien kehittämistä sekä päätöksentekoa kaikilla tasoilla.
- Yksittäisten esille nousevien poliittisten kysymysten analysointi asiantuntijaryhmien tekemien vertaisarviointien avulla.

PAINOPISTEET

Tiedonannossa *Kohti eurooppalaista tutkimusalueetta* käynnistetään keskustelu eurooppalaisen tutkimuksen tärkeimmistä painopisteistä. Keskustelu jatkuu tähän toimeen kuuluvien, jo meneillään olevien hankkeiden yhteydessä (ks. http://www.cordis.lu/improving/src/hp_sstp.htm). Näin ollen painopisteinä ovat seuraavat alueet:

- i) Toimintamallien kehittäminen tiedettä, teknologista kehittämistä ja innovointia varten

Tiede, tutkimus, teknologinen kehittäminen ja innovointi tunnustetaan yhä suuremmassa määrin talouskasvun ja yhteiskunnan kehityksen avaintekijöiksi. Siitä huolimatta yhteydet yhtäältä tieteen ja yritysten ja toisaalta tieteen ja yhteiskunnan ja sen instituutioiden välillä eivät useinkaan ole kovin hyvin kehittyneet. Onkin aiheellista tarkastella esikuva-analyysin (benchmarking) keinoin sekä optimoida eri ohjelmia ja järjestelmiä, joilla edistetään tietämyksen levittämistä, luodaan tai kehitetään välittäjinä toimivia instituutioita ja tuetaan uusia mahdollisuuksia luovia järjestelmärakenteen muutoksia ja jotka toimivat erilaisissa ympäristöissä (alueellisella, kansallisella, ylikansallisella tasolla sekä maailmanlaajuisesti) erilaisella tehokkuudella. Kehittyvän tieto- ja tietoliikennetekniikan käytön kannalta tärkeimpiä osatekijöitä on sopeutettava eri käyttöyhteyksiin ja sovellettava niissä, jos Eurooppa aikoo pitää osaamistaloutensa voimissaan.

- ii) Toimintamallit, joilla pyritään lisäämään investointeja TTKI-resursseihin

Tutkimukseen suunnatut suorat julkiset investoinnit korostavat tarvetta parantaa investointi- ja sääntely-ympäristöä siten, että tutkimukseen investoiminen kannattaa kaikilla tasoilla. Tutkimusbudjettien ja infrastruktuurien niukkuus, ihmisten ja tiedon liikkuvuus, tuotteiden, sääntely-ympäristöjen, riskipreemioiden sekä ura- ja palkkausjärjestelmien monimutkaisuus sekä entistä lyhyemmät käyttöönotto- ja omaksumisajat ovat kaikki tekijöitä, jotka edellyttävät pitkän aikavälin sosioekonomisten tavoitteiden tehokkaampaa kustannus/hyöty-analyysia.

- iii) Tiede ja hallinto: vaikutukset muihin politiikkoihin

Nykyinen suuntaus kohti entistä avoimempaa ja läpinäkyvämpää hallintoa merkitsee sitä, että tiedekysymykset vaikuttavat yhä suuremmassa määrin julkista sektoria ja yksityisiä yrityksiä koskevaan politiikkaan. Tieteelliseen tietoon perustuva järjestelmällinen neuvonannon tarjoaminen ja hankkiminen julkisessa politiikan kehittämisprosessissa on uutta julkisessa hallinnossa. Tämä taas edellyttää sitä, että politiikkoja ja kehitysprosesseja on ymmärrettävä paremmin niiden systeemisissä yhteyksissä ja lisäksi on oltava paremmin perillä niiden muuttuvasta institutionaalisesta toimintaympäristöstä. Viranomaisten, suurten TTKI-investoijien, yleisten politiikkojen kehittämisestä vastaavien tahojen, yhteiskunnan ja tiedeyhteisön välillä voidaan parantaa tiedonvaihtoa hyvistä toimintatavoista, jotta voidaan lisätä synergiaetuja ja lieventää jännitteitä eri toimijoiden välillä. Samalla on kuitenkin selvästi määriteltävä, mikä on tieteen asema ja soveltamisalue kyseisillä politiikan aloilla. Euroopan tasolla erityisen kiinnostavia ja mahdollisia analysoitavia aloja ovat muun muassa kuluttajansuoja, henkinen omaisuus, bioteknologian etiikka ja vaikutukset, sähköisen kaupankäynnin yleistyminen (eEurope), ympäristöön kohdistuvat paineet, yhteinen puolustus ja turvallisuus sekä Euroopan yhteisön laajentuminen. Muita kysymyksiä voidaan käsitellä aluetasolla toimivissa ryhmittymissä tai yksittäisissä valtioissa.

iv) Koordinoinnin parantaminen Euroopan tiedejärjestelmässä

"Euroopan tiedejärjestelmä" käsittää korkeakoulujen ja julkisen sektorin tutkimuskeskukset, suoraan rahoitetun tutkimuksen, yritysten harjoittaman kehittämisen ja innovoinnin, joitakin hyväntekeväisyysjärjestöjä, infrastruktuurit, koulutusjärjestelmässä syntyvän tietämyksen ja ammattitaitoisen työvoiman käytön. Usein näistä osatekijöistä muodostuu tehokkaasti toimivia klustereita paikallis- ja aluetasolla. Kuitenkin tietämyksen parempaan hyödyntämiseen voidaan todella päästä vasta sitten, kun näiden järjestelmien välillä on vuorovaikutusta kaikilla tasoilla, myös koko Euroopan laajuisesti. Muiden toimijoiden tavoitteiden ja mekanismien parempi ymmärtäminen johtaa Euroopan tiedejärjestelmän, sen hallinnon ja siihen liittyvien politiikkojen parempaan koordinointiin. Tämä on ratkaiseva askel, jolla vauhditetaan kehitystä kohti tehokkaasti toimivaa tiedejärjestelmää ja parannetaan Euroopan tieteen toimintakykyä.

TOTEUTUS

Toiminnan tarkoituksena on mahdollistaa avoin vuoropuhelu, johon osallistuvat tiede-, teknologia- ja innovaatiopolitiikan sekä muiden asiaan liittyvien alojen asiantuntijat, päätöksentekijät ja välittäjät. Tavoitteena on ennen muuta:

- saattaa yhteen päätöksentekijöitä ja alan asiantuntijoita tarkastelemaan kysymyksiä, jotka koskevat politiikan laadintaa ja toteutusta kaikilla tasoilla ja tasojen välillä, ja tukea näin kokemusten vaihtoa ja molemminpuolista oppimista
- laatia analyyseja ja synteesejä, lisätä tietoa ja ymmärrystä Euroopan kannalta tärkeistä tieteeseen ja teknologiaan liittyvistä kysymyksistä ja mahdollisuuksista sekä saattaa tämä tieto eri tasoilla toimivien tiede- ja teknologiapolitiikasta vastaavien päätöksentekijöiden käyttöön.

Toiminta toteutetaan aihepiirikohtaisten verkkojen ja liitännäistoimenpiteiden avulla sekä perustamalla asiantuntijaryhmiä.

Aihepiirikohtaisten verkkojen avulla saatetaan yhteen eri maiden tutkimusorganisaatioita ja tarvittaessa päätöksentekijöitä ja muita asianosaisia. Verkkojen tarkoituksena on tuottaa tuloksia, joita voidaan käyttää tiettyä politiikkaa toteutettaessa. Edellä kuvattujen tavoitteiden saavuttamiseksi on julkaistu myös liitännäistoimenpiteitä koskeva jatkuvasti avoinna oleva ehdotuspyyntö.

Komissio kutsuu tarvittaessa kokoon yksittäisiä poliittisia kysymyksiä käsitteleviä asiantuntijaryhmiä. Asiantuntijat näihin ryhmiin saadaan luettelosta, joka laaditaan *Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä* (EYVL C 120, 1.5.1999) julkaistun hakemuspyyntö perusteella.

ARVIOINTIPERUSTEET

Valintaperusteet suosivat ehdotuksia, jotka koskevat uusia tai esille nousevia kysymyksiä ja politiikan kehityssuuntauksia ja joiden myötä muodostetaan riittävä kriittinen massa yhdistelemällä eri ammatti- ja tutkimusalojen panoksia ja/tai toimijoita yhtenäisen tiede- ja teknologiapoliittisen lähestymistavan puitteissa. Ehdotuksilta edellytetään, että niissä osoitetaan ehdotetun toiminnan tärkeys sekä sen tuottama lisäarvo Euroopan tiede- ja teknologiapolitiikan tulevan kehityksen kannalta.

Koska ehdotuksissa näin ollen on epäsuorasti otettava huomioon yhteisön sosiaaliset ja taloudelliset tavoitteet, niitä ei enää erikseen arvioida näiden tavoitteiden kannalta. Liitännäistoimenpiteiden osalta voidaan toimenpiteen luonteen mukaan määrittää yksityiskohtaisempia valinta- ja myöntämisperusteita.

KOORDINOINTI MUIDEN PUITEOHJELMAN TOIMIEN KANSSA

Toiminnan yhdenmukaisuudesta ja täydentävyydestä suhteessa muiden erityisohjelmien sekä Tekniikan tulevaisuudentutkimuksen laitoksen (IPTS) toimiin huolehditaan koordinoinnin avulla sekä käyttämällä yhdenmukaisia välineitä ja soveltamalla yhtenäistä lähestymistapaa tulosten levittämisessä. Näin eri toimet voivat hyötyä toisistaan, ja saadaan synergiaetuja.

OHJEELLINEN AIKATAULU¹⁹

Ehdotus-pyyntö julkaistaan	Ehdotusten viimeinen vastaanotto-päivä	Ensimmäisten sopimusten oletettu tekoaika	Alat, jotka ehdotus-pyyntö kattaa	Hanketyypit, jotka ehdotuspyyntö kattaa	Ohjeell. rahoitus: % myönnettävästä kokonais-rahoituksesta
16/03/99	02/06/99	01/10/99	kaikki	Aihepiirikohtaiset verkot	18
16/03/99	02/06/00 saakka	4 kk arvioinnin jälkeen	kaikki	Selvitykset ym.	7
01/03/00	31/01/01 saakka ²⁰	4 kk arvioinnin jälkeen	kaikki	Selvitykset ym.	9
01/03/00	05/06/00	01/11/00	kaikki	Aihepiirikohtaiset verkot	25
01/02/01	15/06/02 saakka ²¹	4 kk arvioinnin jälkeen	kaikki	Selvitykset ym.	16
01/02/01	01/06/01	01/11/01	kaikki	Aihepiirikohtaiset verkot	25

E.2 YHTEINEN TIETEEN, TEKNOLOGIAN JA INNOVAATIOIDEN INDIKAATTORIJÄRJESTELMÄ

SUORITTEET

Yksittäisiä suoritteita ovat²²:

¹⁹ Toiminnasta vastaava pääjohtaja voi aikaistaa tai lykätä ehdotuspyynnön julkaisemista yhdellä kuukaudella. Tällaisessa tapauksessa *Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä* julkaistaan alkuperäisen suunnitelman mukaisena ehdotuspyynnön julkaisupäivänä ilmoitus, jossa ilmoitetaan uudet päivämäärät. Komissio pidättää oikeuden olla käyttämättä kokonaisuudessaan kutakin ehdotuspyyntöä varten varattua rahoitusmäärää. Toiminnasta vastaava pääjohtaja voi julkaista toisen ehdotuspyynnön, jos ensimmäisen ehdotuspyynnön perusteella saadut ehdotukset eivät mahdollista ohjelman tavoitteiden saavuttamista.

²⁰ Julkaistu ehdotuspyyntö on voimassa 31.1.2001 asti. Tämän jälkeen se korvataan 1.2.2001 julkaistavalla ehdotuspyynnöllä, jossa otetaan huomioon komission tiedonanto *Kohti eurooppalaista tutkimusalueetta* (KOM(2000)6). Ehdotuksia voi jättää milloin tahansa ennen 31.1.2001. Ehdotusten arviointiväli riippuu saatujen ehdotusten lukumäärästä, mutta se on enintään kolme kuukautta.

²¹ Ehdotuspyyntö julkaistaan 1.2.2001, ja se on voimassa 15.6.2002 asti. Tämä ehdotuspyyntö korvaa 1.3.2000 julkaistun ehdotuspyynnön. Uusi ehdotuspyyntö perustuu käsillä olevaan päivitettyyn työohjelmaan, jossa otetaan huomioon komission tiedonanto *Kohti eurooppalaista tutkimusalueetta* (KOM(2000)6). Ehdotuksia voi jättää milloin tahansa ennen 15.6.2002. Ehdotusten arviointiväli riippuu saatujen ehdotusten lukumäärästä, mutta se on enintään kuusi kuukautta. Ensimmäinen arviointi suoritetaan heinäkuussa 2001, ja siinä käsitellään 1.7.2001 mennessä vastaanotetut ehdotukset.

- Euroopan tiede- ja teknologiaindikaattoreita koskevat raportit ja muut aihepiirikohtaiset raportit
- johdonmukaiset ja vertailukelpoiset Euroopan tiede- ja teknologiaindikaattorit
- toimen avulla tuotetun tiedon säännöllinen julkaisu Internetissä.

PAINOPISTEET

Tämän toiminnan tarkoituksena on saada eri aikaan joukko tarkoituksenmukaisia sopivia, vertailukelpoisia ja eri tasoilla (alueellisesti, kansallisesti, Euroopan laajuisesti, maailmanlaajuisesti) sovellettavia indikaattoreita, joiden avulla voidaan laatia, koordinoita ja arvioida Euroopan TTK-strategioita. Toiminta toteutetaan yhdessä Euroopan yhteisöjen tilastotoimiston ja asianomaisten komission yksiköiden kanssa sekä yhteistyössä eurooppalaisten asiantuntijalaitosten kanssa. Tarkoituksena on saada vähitellen aikaan yhteinen eurooppalainen tiede-, teknologia- ja innovaatioindikaattorien perusjärjestelmä. Toiminta käsittää seuraavat osa-alueet:

Eurooppalaiset tiede-, teknologia ja innovaatioindikaattorit. Tarkoituksena on koordinoita, rahoittaa ja valvoa työtä, jossa suunnitellaan, yhdenmukaistetaan ja tuotetaan tarkoituksenmukaisia indikaattoreita sovellettaviksi Euroopan unionissa ja tärkeimmissä unionin ulkopuolisissa maissa sekä levitetään niistä tietoa. Tutkimus käsittää tiede- ja teknologiaindikaattorit sekä eräät tieteeseen ja teknologiaan liittyvät taloudelliset indikaattorit.

Uusia politiikkoja varten laadittaviin uusiin indikaattoreihin liittyvät selvitykset. Tämä osatoiminta pitää sisällään selvityksiä, joissa ideoidaan ja kehitetään uusia indikaattorikonsepteja tiettyjä aloja varten sekä arvioidaan niiden toteutettavuutta. Alat, joita työ koskee, valitaan tiede- ja teknologiapolitiikan päätöksentekijöiden ja indikaattoriasiantuntijoiden yksilöimistä aloista (kyseeseen tulevat esimerkiksi palveluja koskevat tiede- ja teknologiaindikaattorit, uudet tutkijavaroja koskevat indikaattorit, kuten koulutustaso-, sukupuoli- ja liikkuvuusindikaattorit jne.).

Erityisesti on tärkeää, että toimien avulla osallistutaan tutkimuspolitiikasta käytävään uuteen keskusteluun, joka on saanut alkunsa komission tiedonannosta *Kohti eurooppalaista tutkimusalueen* ja Portugalissa maaliskuussa ja kesäkuussa 2000 pidetyistä Eurooppa-neuvoston kokouksista.

Tätä keskustelua silmällä pitäen ja jotta tehtävä työ edistäisi uusien indikaattoreiden ja tiede- ja teknologiaindikaattoreita koskevien uusien analyttisten lähestymistapojen kehittämistä ja palvelisi Euroopan tiede- ja teknologiapolitiikasta vastaavien päätöksentekijöiden tarpeita, ehdotuspyyntöjen painopisteinä ovat seuraavat aihepiirit.

Aihepiiri 1: Uudet indikaattorit eurooppalaista tutkimusalueen varten

Aihepiiriin kuuluvan tutkimuksen tavoitteena on luoda uusia tiede- ja teknologiaindikaattoreita, jotka ovat käyttökelpoisia eurooppalaisen tutkimusalueen kehittämisen analysoinnissa. Esimerkkejä tällaisista

²² Jäsenvaltiot voivat saada käyttöönsä tähän avaintoimintoon kuuluvassa tutkimustyössä tuotettua tietoa siten kuin asiasta säädetään osallistumista ja tutkimustulosten levittämistä koskevista säännöistä tehdyn neuvoston päätöksen 19 artiklan 3 kohdassa. Kyseinen päätös on yhteisön perustamissopimuksen 130 j artiklan (nykyisin 167 artikla) mukainen.

indikaattoreista ovat kansallisten tutkimuspolitiikkojen esikuva-analyysia (benchmarking) varten tarvittavat uudet indikaattorit ja kvantitatiiviset toimintamallit; jäsenvaltioiden, niiden eri alueiden ja tärkeimpien tieteen ja teknologian alan toimijoiden tiede- ja teknologiatoimien ja niiden tuloksellisuuden analysoinnissa tarvittavat uudet indikaattorit sekä indikaattorit, joita tarvitaan mitattaessa tutkimuksen ja innovoinnin vaikutuksia osaamisyhteiskunnan kilpailukykyyn, työllisyyteen ja koheesioon.

Aihepiiri 2: Tieteen ja teknologian, innovoinnin ja talouden toiminnan indikaattoreiden yhdistäminen

Tutkimuksessa olisi hyödynnettävä tehokkaammin erilaisia käytettävissä olevia tietolähteitä ja kehitettävä mahdollisuuksia yhdistää eri tyyppiset indikaattorit analyysiin, jossa selvitetään tutkimuksen ja kehittämisen, innovoinnin ja taloudellisten ja kaupallisten toimintojen vuorovaikutusta yksittäisissä yrityksissä, yliopistoissa, tutkimuskeskuksissa jne. Tutkimuksen yhteydessä olisi noudatettava jäsenvaltioissa voimassa olevia tietojen luottamuksellisuutta koskevia sääntöjä. Tulosten olisi helpotettava tiede-, teknologia- ja innovaatioalan toimijoiden toiminnan ja sen tuottamien tulosten vertailevaa analyysia eri Euroopan maissa.

Aihepiiri 3: Euroopan tutkimus- ja innovaatiojärjestelmien ja -politiikkojen dynaamisuuden, tehottomuuden ja tehokkuuden indikaattorit

Aihepiiriin kuuluvan tutkimuksen tavoite on parantaa indikaattoreiden käyttöä kvantitatiivisessa analyysissa, joka koskee muutosta edistäviä ja jarruttavia tekijöitä T&K- ja innovaatiojärjestelmien ja -politiikkojen pitkän aikavälin kehityksessä Euroopan tasolla, jäsenvaltioissa ja aluetasolla. Tutkimuksessa tulisi kehittää indikaattoreita sellaisen analyysin parantamiseksi, jossa tarkastellaan koulutusjärjestelmän, tutkimus- ja innovaatiojärjestelmän ja eri tuotannonalojen muodostaman järjestelmän rinnakkaista kehittymistä sekä Euroopan kansantalouksien kilpailukykyyn ja innovatiivisuuteen vaikuttavien politiikkojen ja välineiden toimivuutta.

Aihepiiri 4: Tiede- ja teknologia-alan kvantitatiivisten analyysien uudet lähestymistavat ja indikaattorit

Aihepiiriin kuuluvan tutkimuksen tavoitteena on kehittää uusia indikaattoreita ja uusia metodologisia ja kvantitatiivisia lähestymistapoja, joilla voidaan parantaa tutkimus- ja innovaatiopolitiikan arviointia, vertailua ja tulevaisuudennäkymien analysointia Euroopassa. Tutkimuksessa voitaisiin käsitellä esimerkiksi seuraavia kysymyksiä: indikaattoreiden välisten yhteyksien parantaminen (esim. väestötieteellisten, koulutuksen ja tieteen ja teknologian henkilöresurssien yhteydet) eri alojen nimikkeistöjen yhteyksien parantaminen (esim. tieteen, teknologian ja eri tuotannonalojen luokittelujärjestelmät), osaamistalouden uusien kehityskulkujen mittaaminen (esim. tietotekniikka-alan uusyritykset, spin off -yritykset, tietovaltaiset palvelut, tutkimuksen ja innovoinnin uudet rahoituskeinot jne.). Tutkimuksessa voidaan kehittää uusia indikaattoreita tai uusia tapoja hyödyntää olemassa olevia tiede- ja teknologiatilastoja ja -indikaattoreita, parantaa niiden laatua ja vertailtavuutta (käsitteiden, standardien, tilastollisten menetelmien, nimikkeistöjen, luokitusten ja jaottelujen kannalta) sekä kehittää käytännön apuvälineitä tiede- ja teknologiatiedon keruuta varten.

TOTEUTUS

Tiede- ja teknologiaindikaattorien koostaminen, uudelleenlaadinta ja ajantasaistaminen. Pilottivaiheessa koostetaan indikaattorit eri eurooppalaisten, kansainvälisten, kansallisten ja yksityisten laitosten aineiston perusteella.

Komission yksiköt toimivat yhteistyössä indikaattorien kannalta keskeisten toimijoiden (OECD, jäsenvaltiot) kanssa indikaattorien yhdenmukaistamiseksi ja ajantasaistamiseksi. Erityisesti keskitytään perinteisiin T&K- ja innovaatioindikaattoreihin. Kehittämisvaiheessa parannellaan näin aikaan saatua indikaattorien joukkoa tekemällä parannuksia perinteisiin indikaattoreihin sekä laatimalla ja ottamalla käyttöön uusia.

Uusia politiikkoja varten laadittaviin uusiin indikaattoreihin liittyvien selvitysten käynnistäminen. Tämä osatoiminta käsittää toimet, joiden avulla voidaan ideoida ja kehittää uusia tiede- ja teknologiaindikaattoreita sekä tuottaa parempia kvantitatiivisia analyyseja Euroopan tutkimus- ja innovaatiojärjestelmistä ja saada lisää tietoa Euroopan tasolla esille nousemassa olevista uusista kysymyksistä. Tavoitteena on myös kehittää eurooppalaista asiantuntemusta kvantitatiivisten analyysien ja tiede-, teknologia- ja innovaatioindikaattorien alalla edistämällä alalle hyödyllistä vuorovaikutusta. Lisäksi laaditaan monialaisia ja aihepiirikohtaisia raportteja (esim. aikaisempien jatkoksi julkaistavat kertomukset Euroopan tiede- ja teknologiaindikaattoreista ja CD-ROM-muodossa julkaistavat tilastot).

Toiminta toteutetaan TTK-hankkeiden, aihepiirikohtaisten verkkojen ja seuraavien liitännäistoimenpiteiden avulla:

- palvelut tiede- ja teknologiaindikaattorien yhteisen perustan muodostamista varten
- selvitykset ja toteutettavuustutkimukset, joissa keskitytään tiettyihin aihepiireihin ja joiden avulla pyritään alustavasti ideoimaan ja kehittämään uusia indikaattoreita sekä saamaan analyyttistä tietoa
- koordinointiin liittyvät tekniset tukitoimet.

ARVIOINTIPERUSTEET

Rahoitettavia TTK-hankkeita ja aihepiirikohtaisia verkkoja valittaessa ja rahoitustuen määrää vahvistettaessa noudatetaan yleisiä valintaperusteita. Lisäksi erityisiä valintaperusteita ovat:

- tieteellinen laadukkuus ja innovatiivisuus
- yhteisön tasolla saatava lisäarvo ja EU:n politiikkoja edistävä vaikutus
- taloudelliseen kehitykseen liittyvät sekä tieteelliset ja teknologiset näkymät (hyödyntämisstrategioiden toimivuus, ehdotetun hankkeen strateginen vaikutus, tulosten levittämistä koskevien strategioiden toimivuus)
- voimavarat, kumppanuudet ja hallinto.

Tieteellisen laadukkuuden arvioinnin yhteydessä arvioidaan myös sovellettava teoria ja menetelmät, ehdotuksen selkeys sekä yhteistyökumppanuuden laatu. Kaikkia arviointiperusteita selostetaan tarkemmin hanke-ehdotusten arviointia koskevassa oppaassa.

KOORDINOINTI MUIDEN VIIDENNEN PUITEOHJELMAN TTK-OHJELMIEN KANSSA

Toiminnan yhdenmukaisuudesta ja täydentävyydestä suhteessa muiden erityisohjelmien sekä Tekniikan tulevaisuudentutkimuksen laitoksen (IPTS) toimiin huolehditaan koordinoinnin avulla sekä käyttämällä yhdenmukaisia välineitä ja

soveltamalla yhtenäistä lähestymistapaa tulosten levittämisessä. Näin eri toimet voivat hyötyä toisistaan, ja saadaan synergiaetuja.

OHJEELLINEN AIKATAULU²³ – YHTEINEN TIETEEN, TEKNOLOGIAN JA INNOVAATIOIDEN INDIKAATTORIJÄRJESTELMÄ

Ehdotus- pyyntö julkaistaan	Ehdotusten viimeinen vastaanotto- päivä	Ensimmäisten sopimusten oletettu teko aika	Alat, jotka ehdotus- pyyntö kattaa	Hanketyypit, jotka ehdotuspyyntö kattaa	Ohjeell. rahoitus: % myönnettävästä kokonais- rahoituksesta
15/12/2000	15/04/2001	syyskuu 2001	Aihepiirit 1, 2, 3 ja 4	TTK-hankkeet, aihepiirikohtaiset verkot	70%
15/12/2000	15/10/2001	maaliskuu 2002	Aihepiirit 1, 2, 3 ja 4	TTK-hankkeet, aihepiirikohtaiset verkot	30%

²³ Toiminnasta vastaava pääjohtaja voi aikaistaa tai lykätä ehdotuspyynnön julkaisemista yhdellä kuukaudella. Tällaisessa tapauksessa *Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä* julkaistaan alkuperäisen suunnitelman mukaisena ehdotuspyynnön julkaisupäivänä ilmoitus, jossa ilmoitetaan uudet päivämäärät. Komissio pidättää oikeuden olla käyttämättä kokonaisuudessaan kutakin ehdotuspyyntöä varten varattua rahoitusmäärää. Toiminnasta vastaava pääjohtaja voi julkaista toisen ehdotuspyynnön, jos ensimmäisen ehdotuspyynnön perusteella saadut ehdotukset eivät mahdollista ohjelman tavoitteiden saavuttamista.

F. OHJELMAN LIITÄNNÄISTOIMET

Keskeisiä liitännäistoimia ovat:

- erityisohjelmaa tukevat ja tulevaa toimintaa valmistelevat selvitykset, mukaan luettuina selvitykset ohjelman aikana esiin tulevista strategisista kysymyksistä
- tietojen vaihto, konferenssit, seminaarit, työpajat, pyöreän pöydän keskustelut, paneelikeskustelut ja muut tieteelliset tai tekniset tapaamiset, mukaan luettuina työpajat, joiden tarkoituksena on tukea tietämyksen lisäämistä "tieteen rajamailla"
- ulkopuolisten asiantuntijoiden käyttö muun muassa viidennestä puiteohjelmasta tehdyn päätöksen 5 artiklan 1 kohdan mukaiseen seurantaan, 5 artiklan 2 kohdan mukaiseen ulkopuoliseen toimien arviointiin, ehdotettujen epäsuorien TTK-toimien arviointiin tai niiden toteutuksen seurantaan
- tiedotus-, viestintä- ja tiedonlevittämistoimet, kuten tieteellinen julkaisutoiminta, sekä tulosten hyödyntämistä ja teknologiansiirtoa edistävät toimet
- Marie Curie -stipendiaattien erityislaadun selkiyttäminen ja arvostuksen lisääminen erityisesti Marie Curie -stipendiaattien yhdistyksen toiminnan avulla
- tuki, jonka avulla saatetaan yhteen mahdollisia osallistujia, jotta nämä voisivat laatia yksityiskohtaisen työsuunnitelman tutkimushanketta koskevaa ehdotusta varten; tavoitteena on erityisesti saada hanke-ehdotuksia, jotka koskevat uusilla ja nousevilla tieteen ja teknologian aloilla tehtävää työtä, uusia monialaisia lähestymistapoja tai aloja, joilla ei perinteisesti ole juurikaan tehty kansainvälistä yhteistyötä
- tuki tietoisuuden lisäämiseen tähtääville toimille ja tutkimusalan toimijoille, muun muassa pk-yrityksille, suunnatuille avustustoimille.

Nämä toimenpiteet toteuttaa komissio, ja niiden osalta voidaan tarvittaessa julkaista ehdotus- tai tarjouspyyntöjä tai myöntää tukia. Yhteisön rahoitus voi kattaa 100 prosenttia näiden toimenpiteiden tukikelpoisista lisäkustannuksista.

Erityistapauksissa liitännäistoimille voidaan hakea tukea ilman eri menettelyä.

OHJEELLINEN AIKATAULU²⁴ – LIITÄNNÄISTOIMENPITEET

Ehdotus- pyyntö julkaistaan	Ehdotusten viimeinen vastaanotto- päivä	Ensimmäisten sopimusten oletettu teko aika	Alat, jotka ehdotus- pyyntö kattaa	Hanketyypit, jotka ehdotuspyyntö kattaa	Ohjeell. rahoitus: % myönnettävästä kokonais- rahoituksesta
16/06/99	15/05/00 saakka	4 kk arvioinnin jälkeen	kaikki	Liitännäistoimenpiteet	47%
16/05/00	28/06/02 saakka	4 kk arvioinnin jälkeen	kaikki	Liitännäistoimenpiteet	53%

²⁴ Toiminnasta vastaava pääjohtaja voi aikaistaa tai lykätä ehdotuspyynnön julkaisemista yhdellä kuukaudella. Tällaisessa tapauksessa *Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä* julkaistaan alkuperäisen suunnitelman mukaisena ehdotuspyynnön julkaisupäivänä ilmoitus, jossa ilmoitetaan uudet päivämäärät. Komissio pidättää oikeuden olla käyttämättä kokonaisuudessaan kutakin ehdotuspyyntöä varten varattua rahoitusmäärää. Toiminnasta vastaava pääjohtaja voi julkaista toisen ehdotuspyynnön, jos ensimmäisen ehdotuspyynnön perusteella saadut ehdotukset eivät mahdollista ohjelman tavoitteiden saavuttamista.

G. OHJELMAN RAHOITUKSEN OHJEELLINEN JAKAUTUMINEN

	Toimen rahoitus yhteensä ²⁵ milj. euroa	Ehdotus- pyyntöjen rahoitus 1999 milj.euroa	Ehdotus- pyyntöjen rahoitus 2000 ²⁶ milj.euroa	Ehdotus- pyyntöjen rahoitus 2001 ²⁷ milj.euroa
TUTKIJOIDEN KOULUTUKSEN JA LIIKKUVUUDEN TUKEMINEN	858	343	324	153
Tutkijankoulutusverkot		220	230	0
Marie Curie -apurahat		123	94	153
<i>Marie Curie -apurahat: henkilökohtaiset, paluu-, kokeneiden tutkijoiden</i>		44	79 ²⁸	79 ²⁹
<i>Yritysten Marie Curie -vierailuapurahat</i>		20	15	15
<i>Marie Curie kehitys- ja -vierailuapurahat</i>		15	-	15
<i>Vierailut Marie Curie - koulutuskeskuksissa</i>		44	-	44
TUTKIMUSINFRASTRUKTUURIEN KÄYTTÖMAHDOLLISUUKSIEN PARANTAMINEN	182	122	60	0
Mahdollisuudet muiden maiden tärkeimpien tutkimusinfrastruktuurien käyttöön		75		
Infrastruktuurien yhteistyöverkot		15		
Tutkimusinfrastruktuurien TTK-hankkeet		31		
Pyöreän pöydän keskustelut ja työpajat		1		
TIETEELLISEN JA TEKNISEN HUIPPUOSAAMISEN EDISTÄMINEN	50	15,4	15,4	15,4
Korkean tason tieteelliset tapaamiset		10	10	10
Palkinnot		1,4	1,4	1,4
Yleisön tietoisuuden lisääminen		4	4	4
SOSIOEKONOMISEN TIETOPOHJAN PARANTAMINEN	165	85³⁰		80
EUROOPPALAISEN TIEDE- JA TEKNOLOGIAPOLITIIKAN KEHITYKSEN EDISTÄMISTOIMET	25	7,5	9,5	5,5
Yksittäisten poliittisten kysymysten strateginen analyysi		3,3	4,5	5,5
Yhteinen tieteen, teknologian ja innovaatioiden indikaattorijärjestelmä		4,2	5	0

²⁵ Määrä ei sisällä assosioituneiden valtioiden osallistumiseen liittyvää rahoitusosuutta.

²⁶ Määrät ovat ohjeellisia ja koskevat vuonna 2000 julkaistavia ehdotuspyyntöjä (tämä ei välttämättä tarkoita sitä, että kyseiset määrät myönnetään vuonna 2000).

²⁷ Määrät ovat ohjeellisia ja koskevat vuonna 2001 julkaistavia ehdotuspyyntöjä (tämä ei välttämättä tarkoita sitä, että kyseiset määrät myönnetään vuonna 2001).

²⁸ Vuonna 1999 julkaistu jatkuvasti avoinna oleva ehdotuspyyntö; määrä on ohjeellinen ja koskee vuoden 2000 määrääaikoja (tämä ei välttämättä tarkoita sitä, että kyseinen määrä myönnetään vuonna 2000).

²⁹ Vuonna 1999 julkaistu jatkuvasti avoinna oleva ehdotuspyyntö; määrä on ohjeellinen ja koskee vuoden 2001 määrääaikoja (tämä ei välttämättä tarkoita sitä, että kyseinen määrä myönnetään vuonna 2001).

³⁰ Määrä kattaa ensimmäisen ja toisen ehdotuspyynnön rahoituksen.

H. OHJELMAN OHJEELLINEN AIKATAULU

Hanketyypit, jotka ehdotuspyyntö kattaa	Ehdotus- pyyntö julkaistaan	Hakemusten/ ehdotusten viimeinen vastaanotto- päivä	Ensimmäisten sopimusten oletettu teko aika
Tutkijankoulutusverkot	16/03/99	02/06/99	helmikuu 2000
Tutkijankoulutusverkot	15/12/00	04/05/01	helmikuu 2002
Marie Curie -apurahat: henkilökohtaiset, paluu-, kokeneiden tutkijoiden	16/03/99	17/05/99	lokakuu 1999
Marie Curie -apurahat: henkilökohtaiset, paluu-, kokeneiden tutkijoiden	16/03/99	15/03/00	elokuu 2000
Marie Curie -apurahat: henkilökohtaiset, paluu-, kokeneiden tutkijoiden	16/03/99	13/09/00	helmikuu 2001
Marie Curie -apurahat: henkilökohtaiset, paluu-, kokeneiden tutkijoiden	16/03/99	14/03/01	elokuu 2001
Marie Curie -apurahat: henkilökohtaiset, paluu-, kokeneiden tutkijoiden	16/03/99	12/09/01	helmikuu 2002
Marie Curie -apurahat: henkilökohtaiset, paluu-, kokeneiden tutkijoiden	16/03/99	13/03/02	elokuu 2002
Marie Curie -apurahat: tutkijavierailut yrityksissä	16/03/99	16/06/99	marraskuu 1999
Marie Curie -apurahat: tutkijavierailut yrityksissä	15/02/00	03/10/00	helmikuu 2001
Marie Curie -apurahat: tutkijavierailut yrityksissä	15/02/01	3/10/01	maaliskuu 2002
Marie Curie -kehitys- ja vierailuapurahat	11/06/99	13/10/99	maaliskuu 2000
Marie Curie -kehitys- ja vierailuapurahat	15/02/01	16/05/01	lokakuu 2001
Marie Curie -apurahat: koulutuskeskukset	11/06/99	13/10/99	maaliskuu 2000
Marie Curie -apurahat: koulutuskeskukset	15/02/01	16/05/01	lokakuu 2001
Tutkimusinfrastruktuurit: käyttömahdollisuudet	16/03/99	04/05/99	tammikuu 2000
Tutkimusinfrastruktuurit: käyttömahdollisuudet	15/11/00	15/02/01	marraskuu 2001
Tutkimusinfrastruktuurit: yhteistyöverkot	16/03/99	04/05/99	tammikuu 2000
Tutkimusinfrastruktuurit: yhteistyöverkot	16/11/99	15/02/00	marraskuu 2000
Tutkimusinfrastruktuurit: yhteistyöverkot	15/11/00	15/02/01	marraskuu 2001
Tutkimusinfrastruktuurit: TTK-hankkeet	16/03/99	04/05/99	tammikuu 2000
Tutkimusinfrastruktuurit: TTK-hankkeet	15/11/00	15/02/01	marraskuu 2001
Tutkimusinfrastruktuurit: Pyöreän pöydän keskustelut (aihepiirikohtaiset verkot) ja kartoittavat työpajat	16/11/99	15/02/00	marraskuu 2000
Tutkimusinfrastruktuurit: Pyöreän pöydän keskustelut (aihepiirikohtaiset verkot) ja kartoittavat työpajat	15/11/00	15/02/01	marraskuu 2001

Hanketyypit, jotka ehdotuspyyntö kattaa	Ehdotuspyyntö julkaistaan	Hakemusten/ehdotusten viimeinen vastaanotto-päivä	Ensimmäisten sopimusten oletettu teko aika
Korkean tason tieteelliset tapaamiset	16/03/99	02/06/99	lokakuu 1999
Korkean tason tieteelliset tapaamiset	16/03/99	01/02/00	kesäkuu 2000
Korkean tason tieteelliset tapaamiset	16/03/99	01/02/01	heinäkuu 2001
Korkean tason tieteelliset tapaamiset	16/03/99	01/02/02	heinäkuu 2002

Palkinnot ensiluokkaisesta tutkimustyöstä: Descartes-palkinto	01/12/99	17/03/00	marraskuu 2000
Palkinnot ensiluokkaisesta tutkimustyöstä: Descartes-palkinto	15/12/00	06/04/01	marraskuu 2001
Palkinnot ensiluokkaisesta tutkimustyöstä: Descartes-palkinto	03/12/01	05/04/02	marraskuu 2002
Palkinnot ensiluokkaisesta tutkimustyöstä: Arkhimedes-palkinto	01/12/99	29/06/00	joulukuu 2000
Palkinnot ensiluokkaisesta tutkimustyöstä: Arkhimedes-palkinto	15/12/00	29/06/01	joulukuu 2001
Palkinnot ensiluokkaisesta tutkimustyöstä: Arkhimedes-palkinto	03/09/01	15/03/02	kesäkuu 2002

Yleisön tietoisuuden lisääminen	16/03/99	02/06/99	helmikuu 2000
Yleisön tietoisuuden lisääminen	15/01/00	15/04/00	lokakuu 2000
Yleisön tietoisuuden lisääminen	07/04/01	02/07/01	joulukuu 2001
Yleisön tietoisuuden lisääminen	15/01/02	15/04/02	lokakuu 2002

Sosioekonomisen tietopohjan parantaminen: TTK-hankkeet, aihepiirikohtaiset verkot	16/03/99	02/06/99	tammikuu 2000
Sosioekonomisen tietopohjan parantaminen: TTK-hankkeet, aihepiirikohtaiset verkot	15/12/99	28/06/00	maaliskuu 2001
Sosioekonomisen tietopohjan parantaminen: TTK-hankkeet, aihepiirikohtaiset verkot ja infrastruktuuri	01/09/01	15/12/01	syyskuu 2002

Yksittäisten poliittisten kysymysten strateginen analyysi: aihepiirikohtaiset verkot	16/03/99	02/06/99	01/10/99
Yksittäisten poliittisten kysymysten strateginen analyysi: aihepiirikohtaiset verkot	01/03/00	05/06/00	01/11/00
Yksittäisten poliittisten kysymysten strateginen analyysi: selvitykset ym.	16/03/99	02/06/00 saakka	4 kk arvioinnin jälkeen
Yksittäisten poliittisten kysymysten strateginen analyysi: selvitykset ym.	01/03/00	31/01/01 saakka	4 kk arvioinnin jälkeen
Yksittäisten poliittisten kysymysten strateginen analyysi: selvitykset ym.	01/02/01	15/06/02 saakka	4 kk arvioinnin jälkeen
Yksittäisten poliittisten kysymysten strateginen analyysi: aihepiirikohtaiset verkot	01/02/01	01/06/01	01/11/01
Yhteinen tieteen, teknologian ja innovaatioiden indikaattorijärjestelmä: TTK-hankkeet ja aihepiirikohtaiset verkot	15/12/2000	17/4/2001	syyskuu 2001
Yhteinen tieteen, teknologian ja innovaatioiden indikaattorijärjestelmä: TTK-hankkeet ja aihepiirikohtaiset verkot	15/12/2000	15/10/2001	maaliskuu 2002

Liitännäistoimenpiteet	16/06/99	15/05/00 saakka	4 kk arvioinnin jälkeen
Liitännäistoimenpiteet	16/05/00	28/06/02 saakka	4 kk arvioinnin jälkeen

Taulukko 1: Marie Curie -apurahoja varten myönnettävä yhteisön rahoitus

Apuraha	Stipendiaatti	Avustus stipendiaatille	Avustus liikkumiseen ³¹ (euroa/ stipendiaatti-kuukausi)	Matka-avustus	Yleiskust./ tutkimuskust. (euroa/ stipendiaatti-kuukausi)
Henkilökohtainen Marie Curie -apuraha	tutkija, jolla on tarvittava tutkimuskokemus	viitemäärät (ks. taulukko 2)	400	kiinteät matkakust. (ks. taulukko 3)	900(1200) ¹
Marie Curie -paluuapuraha	tutkija, jolla on tarvittava tutkimuskokemus	viitemäärät (ks. taulukko 2)	-	-	900(1200) ¹
Kokeneiden tutkijoiden Marie Curie -apuraha	kokenut tutkija	ohjeiden mukaan ²		kiinteät matkakust. (ks. taulukko 3)	900(1200) ¹
Yritysten Marie Curie -vierailuapuraha	perustutkinnon suorittanut tutkija	70% viitemäärästä (ks. taulukko 2)	400	-	-
	tutkija, jolla on tarvittava tutkimuskokemus	viitemäärät (ks. taulukko 2)	400	-	-
Marie Curie -kehitys- ja vierailuapuraha	tutkija, jolla on tarvittava tutkimuskokemus	viitemäärät (ks. taulukko 2)	400	50 euroa/ stipendiaattikk ³	900(1200) ¹
Vierailut Marie Curie -koulutuskeskuksissa	perustutkinnon suorittanut tutkija	1200 euroa/ stipendiaattikk		100 euroa/ stipendiaattikk ³	900(1200) ¹

1 Koe-/laboratoriotyöhön perustuvissa hankkeissa 1 200 euroa/kk. Kokeneiden tutkijoiden apurahojen osalta määrät ovat ohjeellisia.

2 Kokeneiden tutkijoiden Marie Curie -apurahoja koskevat ohjeet:

(1) Tutkijoille, jotka saavat apurahakauden aikana palkkaa omasta tutkimuslaitoksestaan tai eläkettä, maksetaan kiinteänä apurahana 1 800 euroa/kk.

(2) Niiden tutkijoiden osalta, jotka eivät saa apurahakauden aikana palkkaa omasta tutkimuslaitoksestaan, sovelletaan seuraavia ohjeita:

-10-15 vuoden kokemus tohtorintutkinnon suorittamisen jälkeen : 150 % viitemäärästä (taulukko 2); liikkumiskorvaus 400 euroa/kk.

-15-20 vuoden kokemus tohtorintutkinnon suorittamisen jälkeen: 175 % viitemäärästä (taulukko 2); liikkumiskorvaus 400 euroa/kk.

- yli 20 vuoden kokemus tohtorintutkinnon suorittamisen jälkeen: 200 % viitemäärästä (taulukko 2); liikkumiskorvaus 400 euroa/kk.

3 Yhteisön osuus kustannuksista, jotka aiheutuvat isäntälaitoksille näiden korvatussa valittujen stipendiaattien edestakaiset matkat.

³¹ Liikkumiskorvauksen on tarkoitus kattaa stipendiaatille ulkomailla asumisesta aiheutuvat kulut.

Taulukko 2: Marie Curie -stipendiaattien viitepalkkakustannukset

Seuraavassa taulukossa on lueteltu kuukausittaiset kokonaispalkkakustannukset, jotka maksetaan kussakin jäsenvaltiossa tai ohjelmaan assosioituneessa valtiossa niihin sijoittautuneille isäntälaitoksille. Kustannuksia sovelletaan seuraavien apurahojen osalta:

- Henkilökohtaiset Marie Curie -apurahat
- Yritysten Marie Curie -vierailuapurahat (ainoastaan tutkijoille, joilla on riittävä tutkimuskokemus*)
- Marie Curie kehitys- ja -vierailuapurahat

MAA	Komission suorittamat kuukausittaiset oleskelukustannusten korvaukset (euroa)
Itävalta	4 280
Belgia	5 000
Bulgaria	2 565
Kypros	2 629
Tšekin tasavalta	3 166
Tanska	4 373
Viro	2 625
Suomi	3 807
Ranska	3 600
Saksa	4 500
Kreikka	3 100
Unkari	4 318
Islanti	3 752
Irlanti	3 062
Israel	3 875
Italia	3 813
Latvia	2 541
Liechtenstein	4 243
Liettua	2 625
Luxemburg	3 955
Alankomaat	4 225
Norja	4 302
Puola	3 310
Portugali	3 841/3 104**
Romania	3 029
Slovakia	2 778
Slovenia	3 981
Espanja	3 342
Ruotsi	4 621
Sveitsi	4 243
Yhdistynyt kuningaskunta	3 128

* Perustutkinnon suorittaneiden tutkijoiden osalta maksetaan 70 % viitemäärästä.

** Julkisen sektorin isäntälaitosten osalta sovelletaan alempaa määrää.

LIITE

Taulukko 3: Marie Curie -stipendiaattien kiinteät matkakustannukset* (euroa)

I. JÄSENVALTIOT

	Itävalta	Belgia	Tanska	Suomi	Ranska	Saksa	Kreikka	Irlanti	Italia	Luxem- burg	Alanko- maat	Portugali	Espanja	Ruotsi
Belgia	750													
Tanska	750	800												
Suomi	1000	1100	600											
Ranska	800	750	1000	1200										
Saksa	400	600	650	1000	750									
Kreikka	750	1000	1100	1000	1000	1000								
Irlanti	850	750	1000	1100	800	800	1100							
Italia	600	1000	1100	1200	800	1000	750	1100						
Luxemburg	750	150	600	1100	750	600	1000	750	1000					
Alankomaat	750	150	600	1100	750	800	1000	750	1000	250				
Portugali	1200	1200	1400	1500	1000	1400	1000	1000	1100	1200	1200			
Espanja	1100	1000	1200	1500	800	1100	1000	1000	1000	1000	1000	400		
Ruotsi	1000	1000	450	400	1100	750	1200	1100	1200	1000	1000	1500	1500	
Yhdistynyt kuningaskunta	800	500	600	800	600	600	1100	400	800	600	500	1000	800	800

* Korvausten perustana käytettävät kiinteät määrät, jotka vastaavat edestakaisia matkakustannuksia stipendiaatin kotimaan tai pääasiallisena toimipaikkana olevan maan sekä isäntämaan välillä.

Kokeneiden tutkijoiden osalta matkakustannukset sellaisista maista, jotka eivät sisälly taulukkoon, korvataan hakijan esittämän kustannusarvion perusteella.

LIITE

II. JÄSENVALTIOT / ASSOSIOITUNEET VALTIOT

	Itävalta	Belgia	Tanska	Suomi	Ranska	Saksa	Kreikka	Irlanti	Italia	Luxem- burg	Alanko- maat	Portugali	Espanja	Ruotsi	Yhdistynyt kuningas- kunta
Bulgaria	1000	1100	1200	1400	1100	1000	800	1400	1100	1100	1100	1100	1100	1400	1200
Kypros	1100	1200	1400	1400	1200	1200	800	1200	1100	1200	1400	1200	1200	1400	1200
Tšekin tasavalta	750	800	1000	1200	1000	750	800	1000	1000	800	800	1400	1200	1100	1000
Viro	1000	1000	1000	1100	1100	1000	1100	1200	1100	1100	1100	1400	1400	800	1100
Unkari	750	800	1100	1200	1000	750	800	1100	1000	800	800	1400	1100	1100	1100
Islanti	1000	1100	600	600	1200	1000	1200	1100	1200	1100	1100	1500	1500	600	800
Israel	1400	1500	1500	1500	1500	1400	750	1600	1000	1500	1500	1600	1500	1500	1500
Latvia	1000	1000	1000	1100	1100	1000	1200	1200	1100	1100	1100	1400	1400	1000	1100
Liechtenstein	400	600	600	1200	600	600	750	850	600	500	600	1100	1000	1100	600
Liettua	1100	1000	1000	1100	1100	1000	1100	1200	1100	1100	1100	1400	1400	1000	1100
Norja	1000	1000	450	400	1100	750	1200	1100	1200	1000	1000	1500	1500	400	800
Puola	750	800	1000	1200	1100	750	1000	1100	1100	800	800	1200	1200	1100	1000
Romania	1000	1000	1200	1400	1100	1000	800	1400	1100	1100	1100	1100	1100	1200	1200
Slovakia	750	800	1000	1200	1000	800	800	1100	1000	800	800	1200	1100	1100	1000
Slovenia	750	800	1000	1200	1000	750	800	1000	800	800	800	1100	1100	1100	1000
Sveitsi	400	600	600	1200	600	600	750	850	600	500	600	1100	1000	1100	800